روزگار معدن

روزنامه اقتصادی معدن و صنایع معدنی ایران

www.Madandaily.com

دوشنبه • ۱۰ آبان ۱۴۰۰ • ۲۵ ربیع‌الاول ۱۴۴۳ • اول نوامبر ۲۰۲۱ • سال چهارم • شماره ۷۱۶ • ۸صفحه • قیمت ۲۰۰۰ تومان

رشد فروش و سود خالص گل گهر

گل گهر با داشتن معادن غنی از سنگ آهن به عنوان یکی از مطرح‌ترین قطب‌های فعال معدنی، صنعتی در خاورمیانه است و نقش مهمی در تامین سنگ آهن و آهن اسفنجی کشور دارد. این شرکت با ظرفیت تولید بیش از ۱۵ میلیون تن کنسانتره و بیش از ۱۰ میلیون تن گندله بزرگترین تولیدکننده آهن اسفنجی و گندله کشور است که هیچ چالشی حتی قطع برق و محدودیت‌های عرضه...

۴

تقدیر از مدیرعامل فولاد هرمزگان در همایش طرح ایران مهربان

در همایش طرح ایران مهربان که با حضور آیت‌الله کاظم صدیقی امام جمعه موقت تهران، مرتضی بختیاری رئیس کمیته امداد امام خمینی(ره)، سردار محمد زهرایی رئیس بسیج سازندگی کشور و جمعی از خیرین ۱۴۰۰ در دفتر مرکزی کمیته امداد امام خمینی(ره) برگزار شد از مهندس عطاالله معروفخانی مدیرعامل فولاد هرمزگان برای حمایت از ایتام و فعالیت‌های خیرخواهانه و عام المنفعه در سال جاری تقدیر شد.

۵

دربررسی تاثیر رشد تورم بر صنایع مطرح شد

خروج سرمایه از بازار فولاد

۴

عکس: روزگار معدن

یادداشت ها

تورم و تعطیلی معادن

۳

پیامدهای حمایت ناکارآمد از صنایع

۷

تیترهای روز

سایه سنگین تورم بر سر معادن

ایجاد اقتصاد مولد مسئله‌ای است که امروزه با رشد بحران‌های اقتصادی، بیش از پیش مورد منازعه و مناقشه کارشناسان و فعالان بخش‌های مختلف قرار گرفته است. به دنبال کسری بودجه و چالش‌های مرتبط با نقدینگی، کشور دچار تورم شده و این موضوع تازه‌ای نیست، چراکه ایران در سال‌های اخیر بنا بر مشکلات مختلف، با تورمی انباشته روبه‌رو شده است. در این میان به دلیل شیب صعودی تورم، ارزش تمامی محصولات تولیدی، املاک و مستغلات، سپرده‌های ثابت و... افزایش یافت و مواد معدنی نیز از این قاعده مستثنا نبودند. در مدت اخیر برخی از فعالان بخش معدنی افزایش سودآوری بخش معدن در پی رشد قیمت مواد معدنی را مدعی شدند.

۳

تولید در مسیر غیر مولد

۷

سرمقاله

مدیریت دلالی در اقتصاد

ناصر بزرگمهر
management@smtnews.ir
به نام او که هرچه بخواهد همان می‌شود

«عده‌ای با جنجال و بحث، مدتی را صرف این کردند که ثابت کنند توسعه سیاسی بر توسعه اقتصادی مقدم است. این اتلاف وقت ملت است که بحث کنیم آیا توسعه سیاسی مقدم است یا توسعه اقتصادی.

آنچه لازم است، آنچه مقدم است و آنچه بر گردن همه است، رفع مشکلات مردم و پیشرفت کشور است. اینکه ما بحث‌های سیاسی و جنجال‌های روزمره را وارد زندگی کاری مسئولان و مردم کنیم هیچ کمکی به پیشرفت کشور نمی‌کند.»

جایگاه مناسبات اقتصادی و سیاسی در کشور را رهبر معظم انقلاب در جمله بالا مشخص کردند؛ بنابراین آنچه که مهم است، نتیجه و تاثیر وضعیت اقتصادی در معیشت مردم و در سفره بزرگ جامعه است که باتوجه به تحریم‌ها و سودجویی سرمایه‌داران داخلی و خیانت آشکار بعضی از اعضای جامعه اتاق‌های تهران و ایران در کسب سود بیشتر و زدوبند با مقامات دولتی در صبحانه‌خوری‌ها و دریافت ارز ۴۲۰۰ تومانی و برنگشتن ارزهای صادراتی به خزانه دولت بارها گفته و نوشته و ثبت تاریخ شده است؛ هرچند متاسفانه صاحبان زر، همیشه زورمند هم بوده و با زر و زور خود رسیدگی به این‌گونه پرونده‌ها را حداقل در مقاطعی از تاریخ ناممکن می‌کنند.

ادامه در صفحه ۲

روزگار معدن

اخبار

۲ دوشنبه
● ۱۰ آبان ۱۴۰۰
● ۲۵ ربیع‌الاول ۱۴۴۳
● اول نوامبر ۲۰۲۱
● سال چهارم ● شماره ۷۱۶

سرمقاله

مدیریت دلالی در اقتصاد

ادامه از صفحه یک

مشاغل گوناگون و گردش اقتصاد اگر بر تولید، نوآوری، زور بازو، دانش، عقلانیت، سواد، ارتباطات اجتماعی، مشتری‌مداری و سرمایه‌های پاک و حلال استوار نباشد، در همه جوامع محکوم است.

متاسفانه مدت‌هاست که گروه عظیمی از مردم معتقد شده‌اند «دلالی»، یکی از راحت‌ترین و بی‌خطرترین راه‌های پول درآوردن بدون تلاش سخت و ریسک‌پذیری است.

دلالی در حال حاضر، بی‌درمان‌ترین درد اقتصاد ایران شده است. تقریبا پدیده و بحرانی نیست که در بازارهای ایران رخ بدهد و اثری از نقش مخرب فعالیت‌های دلالی در آن وجود نداشته باشد.

با این توصیف، دلالان را می‌توان در ۳ طیف متفاوت تقسیم‌بندی کرد؛

گروه اول، آنهایی هستند که به‌صورت حرفه‌ای در این عرصه فعالیت می‌کنند و برای حفظ سرمایه‌های خود مترصد سودجویی از نوسانات بازارها و کمبودها و تحریم هستند.

گروه دوم، مردم عادی هستند که شوک‌های قیمتی مانند نرخ ارز و طلا و بی‌ارزش شدن پول ملی و کم شدن ارزش اندوخته‌های کوچک‌شان، آنها را مجبور می‌کند که برای حفظ ارزش پس‌اندازهای نقدی خود یا کسب سودهای کوچک و امرار معاش روزانه، از فضای به‌وجود آمده استفاده کرده و وارد فعالیت‌های دلالی شوند.

گروه سوم، آنهایی هستند که به سیستم‌های دولتی مرتبط و با استفاده از رانت‌های اطلاعاتی و ارتباطات خاص، صاحب ارزهای ارزان‌قیمت، مجوزهای وارداتی، اسکله‌های پنهان، گمرکات خاموش، چشم‌های بسته و درآمدهای سرشار می‌شوند و خطرناک‌ترین دسته از دلال‌ها هستند.

با مروری بر اتفاقات دو سه سال اخیر اقتصاد کشور می‌توان از ۴ حوزه ارز، خودرو، مسکن و دارو، به‌عنوان مهم‌ترین حوزه‌های دلالی در اقتصاد کشور نام برد.

بعد از غائله ارز جهانگیری و بلاهایی که بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار بر سر ثروت ملی و ریال آورد، نوبت به خودرو رسید؛ کالایی مصرفی که تبدیل به کالای ماندگار شده و به‌دلیل خرید و فروش نسبتا راحت آن، حساسیت‌های به‌مراتب کمتری نسبت به ارز و طلا برای دلالی دارد و در عین حال به‌دلیل فضای ناشی از تعرفه‌های وارداتی و دخالت‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت و شورای بی‌ربط قیمت‌گذاری و مجوزهای خاص و امضاهای طلایی و ضعف عرضه تولیدات داخلی و بازی‌های ثبت‌نام و سهمیه‌بندی و کهنگی فناوری و فعالیت انحصاری دو خودروساز عمده همواره مستعد دلالی بوده است.

مسکن هم یکی دیگر از حوزه‌هایی است که از دیرباز به‌شدت برای فعالیت‌های دلالی جذاب بوده است. مسکن خلاف دیگر کالاها مانند خودرو، طلا و ارز، امکان سرقت سریع آن وجود ندارد و همین، ضریب امنیت نگهداری آن در بلندمدت را افزایش می‌دهد و بخش عمده سرمایه‌های متوسط رو به بالا به این سمت حرکت می‌کنند. مسکن با چهار موضوع عمده زمین، مصالح ساختمانی، نیروی کار و نقدینگی درگیر است. در بسیاری از کشورها برای مسکن برنامه‌ریزی‌های بلندمدت و پایدار انجام می‌شود. دولت‌ها نرخ زمین در اختیار خودشان را به‌گونه‌ای کنترل می‌کنند که هیچ تاثیری بر قیمت‌های تورم‌زا نگذارد، نرخ مصالح ساختمانی را کنترل می‌کنند، نقدینگی را با تزریق وام مسکن مناسب در اختیار سازندگان و مصرف‌کنندگان واقعی می‌گذارند و کنترل حقوق و دستمزد را سرلوحه اقدامات خود قرار می‌دهند؛ بنابراین به مسکن به‌عنوان موتور مهم اقتصاد سالم نگاه می‌کنند و یکباره قیمت یک آپارتمان کوچک به چند میلیارد تومان افزایش نمی‌یابد و همه دلال مسکن نمی‌شوند.

دارو هم از دیرباز به‌دلیل کمبود، مصرف بالا، فرهنگ خارجی و داخلی و حالا هم کرونا، بازار دلالی دائمی ناصرخسرو را گرم نگه داشته است.

رشد زمینه‌های دلالی در شرایط کنونی و در حوزه‌های گوناگون، ارتباط زیادی با شرایط اقتصاد کلان از جمله رشد نقدینگی دارد. مدت‌هاست که کارشناسان درباره بروز تورم‌های بزرگ ناشی از کارکرد نامناسب نظام پولی و بانکی کشور هشدار می‌دهند. وجه تمایز آنچه در اقتصاد ایران در زمینه دلالی رخ می‌دهد با کشورهای پیشرو، ضعف قابل توجه در کنترل جریان درآمد سرمایه‌داران در اقتصاد به‌ویژه در حوزه دلالی است.

ضعف سیستم دولت در برقراری امنیت سرمایه‌گذاری سالم و نیز میزان شیوع رشوه در ادارات و بروکراسی زائد در سازمان‌های مالیاتی، تامین اجتماعی، گمرک، شهرداری و حتی سازمان‌های به‌ظاهر بی‌ارتباط مثل آتش‌نشانی و امثالهم، از مهم‌ترین تهدیدکننده‌های امنیت سرمایه‌گذاری در کشور به‌شمار می‌رود.

سیاست‌های دولت دوازدهم که به غلط برای حمایت از بازار و چند سرمایه‌دار اتاق‌ها توسط چهره‌های مشخص مشاور و معاون اتخاذ شد، عملا دلالی را تقویت کرد. سیاست ارز ۴۲۰۰ تومانی برای واردات که منجر به هجوم دلالان و واسطه‌ها برای بهره‌مندی از رانت آن شد، نمونه روشن تصمیم‌گیری‌های نابخردانه یا بخردانه برای پرکردن جیب‌های پنهان تصمیم‌گیرندگان و بی‌توجهی به صدها یادداشت روزنامه‌نگاران و کارشناسان بود.

انتقاد معدنی‌ها به طرح جدید مجلس

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

پس از طرح موضوع اختصاص ۵ درصد از درآمد فروش معادن بخش خصوصی به شهرستان محل معدن، توسط نمایندگان مجلس شورای اسلامی، رئیس خانه معدن ایران در نامه‌ای به رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس، به تشریح نقاط ضعف و بیان نکاتی در رابطه با این طرح پرداخت و پیشنهاد کرد که طرح مذکور تایید نشود.

به گزارش ایسنا، طرح اختصاص ۵ درصد از درآمد فروش معادن واگذار شده بخش خصوصی به شهرستان محل معدن در جلسه علنی ۲۳ شهریورماه امسال مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد. در این طرح ذکر شده است که در حالی بیش از ۶۵۰۰ معدن در کشور فعالیت دارند که حقوق دولتی بابت صدور مجوز و بهره‌برداری به دولت بسیار اندک است و به دلیل ناچیز بودن آن انگیزه‌ای برای دریافت وجود ندارد. ایجاد و توسعه معادن به دلیل عدم توجه به شرایط محیطی و همچنین پایین بودن حقوق دولتی شکل نمی‌گیرد و اثرات آن زندگی را برای ساکنان مراکزی که معادن در حوزه آنها قرار گرفته، سخت کرده است؛ لذا طرح حاضر به دنبال اخذ ۵درصد از درآمد فروش معدن بخش خصوصی به منظور عمران و آبادی در حوزه هایی که معادن قرار دارند، مطرح شده تا به بازسازی، توسعه و عمران شهرستان‌های محل معادن با اولویت روستاها صرف شود.

همچنین آمده است: دولت مکلف در لایحه ۱۴۰۰، علاوه بر حقوق دولتی مندرج در قانون معادن، پیش‌بینی ۵ در صد از درآمد فروش معادن واگذار شده بخش خصوصی به عنوان منابع دریافت و به حساب خزانه‌داری کل واریز و سپس بلافاصله به عنوان مصارف آن به شهرستان محل معدن تخصیص دهد. نظارت میزان فروش و درصد آن به عهده سازمان صنعت، معدن وتجارت استان و فرماندار شهرستان محل معدن است. مبالغ فوق در کمیته برنامه‌ریزی شهرستان با اولویت محل‌هایی که معادن در آن قرار دارند صرف بازسازی، به‌سازی و عمران و آبادی شهرستان می‌شود. در این رابطه فعالان و مدیران حوزه عمران، اقتصاد و معادن «طرح اختصاص پنج درصد از درآمد فروش معادن بخش خصوصی به شهرستان محل معدن» مجلس شورای معتقدند که چنانچه براساس ظرفیت معادن، بر مبنای سود (نه درآمد کل معدن) و با ضمانت بازگشت سهم ۱۵ درصدی قانونی از این درآمد به محل فعالیت معدن، تصویب نشود، منجر به تعطیلی معادن زیادی می‌شود. احیا و بهره‌برداری درست از این ظرفیت می‌تواند علاوه بر به حرکت درآوردن چرخ اقتصاد استان و ایجاد اشتغال در کنار دیگر منابع درآمدی همچون مالیات، در شرایط فعلی رکود اقتصادی محرکی برای توسعه استان باشد. هرچند مشکلات متعدد همانند چند برابر شدن هزینه‌ها، فرسودگی ماشین‌آلات و به‌صرفه نبودن از یک‌سو و بالا رفتن حقوق دولتی از سوی دیگر باعث شده است که جزو معادنی که دولتی محسوب می‌شوند، دیگر معادن استان با مشکل مواجه شوند. به طوری که امروز با وجود ۴۶ نوع ماده معدنی و بیش از ۹۰۰ پروانه بهره‌برداری برای پهنه‌های معدنی استان که ۹.۲ درصد کل مساحت استان را شامل می‌شود تنها نیمی از معادن یعنی حدود ۴۷۰ معدن فعال‌اند و بقیه معادن غیرفعال هستند. در پی ارائه این طرح توسط برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی، محمدرضا بهرامن- رئیس خانه معدن ایران- در نامه‌ای خطاب به عزت‌الله اکبری تالارپشتی، رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی- اعلام کرده است:

همانگونه که مستحضرید؛ اخیرا برخی از نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی طرحی را تحت عنوان اختصاص پنج درصد از درآمد فروش معادن واگذار شده بخش خصوصی به شهرستان محل معدن «جهت بررسی ارائه کرده‌اند که در همین خصوص نکات و اشکالاتی را تقدیم حضور آن مقام محترم به عنوان رئیس کمیسیون صنایع و معادن می‌کند:

۱- اساسا چارچوب حقوق دولتی معادن در ماده ۱۴ قانون معادن هم به لحاظ وصول و هم به لحاظ هزینه کرد به تفصیل بیان شده است و پیش‌بینی شده است که مبنای محاسبه ی آن به نرخ روز در سر معدن و به صورت استخراج شده یا کانی آرایی شده یا فرآوری شده در چهارچوب بودجه مصوب با پیشنهاد وزارت صنعت، معدن وتجارت و تصویب شورای‌عالی معادن تعیین شود.

۲- به استناد تبصره ۶ ماده ۱۴ قانون معادن «دولت مکلف است ۱۵ درصد از حقوق دولتی وصولی را به اعتبارات همان استان اضافه کند، بطوریکه تمام اعتبار یاد شده جهت ایجاد زیرساخت و رفاه و توسعه شهرستان با اولویت بخشی که معدن در آن واقع شده، اختصاص یابد.

۳- به استناد ماده ۲۹ قانون معادن، به منظور ایجاد ثبات در محاسبات اقتصادی تولید مواد معدنی، مقرراتی که منجر به تحمیل هزینه غیر مرتبط و سربار برای تولید مواد مذکور می‌شود از تاریخ تصویب این قانون، کان‌لم‌یکن تلقی می‌شود؛ بر اساس استفساریه همین ماده در مجلس شورای اسلامی، منظور از ماده ۲۹ قانون معادن مصوب ۲۷/۰۲/۱۳۷۷ مجلس شورای اسلامی لغو کلیه قوانین، تصویب نامه‌ها و بخش‌نامه‌هایی است که به هر نحو از انحاء اخذ مبلغی غیر از مالیات و و حقوق دولتی را از استخراج‌کنندگان مواد معدنی پیش‌بینی می‌کند و عوارضی که در هزینه ی تولید موثر نیست به قوت خود باقی خواهد بود.

حال با لحاظ نکات قانونی فوق و توجه به اصل حکیم بودن قانون‌گذار، بعید است طرحی توسط نمایندگان محترم پیشنهاد شود که

- قبلا مورد تقنین قرار گرفته است.

- حکم متعارض طرح پیشنهادی به جهات رعایت عدالت و منطق در تحمیل هزینه‌های مالی به فعالان معدنی کشور در و ماده ۲۹ قانون معادن پیش‌بینی شده است

- باتوجه به شرایط اقتصادی طیف گسترده‌ی مواد معدنی کشور حتی قانون‌گذار قبلا قابل تعدیل کردن حقوق دولتی را نیز پیش‌بینی کرده است که از این حیث نیز اضافه کردن بار مالی جدید به فعالیت‌های معدن‌کاری در تعارض با حمایت از این فعالیت اقتصادی کشور است.

- اختصاص بخشی از حقوق دولتی معادن به شهرستان‌های محل وقوع معدن نیز همانطور که پیش‌تر مبانی قانونی آن ذکر شد، پیش‌بینی شده است که اضافه کردن حکم مشابه با روش صحیح قانون‌گذاری مطابقت نخواهد داشت.

- این نکته مهم همیشه برای فعالان معدنی کشور محل سوال است که برای یک فعالیت اقتصادی چند مبنای وصول متنوع اخذ عوارض دولتی و غیره باید وجود داشته باشد؟! حقوق دولتی، مالیات، بیمه، مبلغ پیش‌بینی شده در بند ۵ ماده ۴۳ قانون برنامه ششم و هزینه‌های غیر مترقبه که تعدد آنها و عدم ثبات و بالا بودن ارقام مذکور اغلب فعالیت معدنکاری بخش خصوصی علی‌الخصوص در معادن کوچک‌تر را غیر قابل توجیه اقتصادی می‌نماید.

- نباید در مصوبات مجلس بگونه‌ای عمل شود که احکام دائمی مصرح در قوانین مقدم‌تر، نادیده گرفته شود که احکام دائمی همواره با لحاظ جهات اساسی موضوعات همانند احکام مربوط به حقوق دولتی معادن تصویب شده‌اند. بنابراین مخدوش کردن احکام دائمی قوانین بواسطه احکام بودجه ی سالانه بدعتی است که آثار سوء آن علی الخصوص در حوزه اقتصاد کشور جبران ناپذیر خواهد بود.

علیهذا با توجه به نکات فوق پیشنهاد می‌شود موضوع طرح صدرالاشاره از طریق کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی که ملجاء تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی کشور است، مورد تایید واقع نشود.

طرح جدید معدنی مجلس کارشناسی شده نیست

رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران گفت: طرح «اختصاص ۵ درصد درآمد فروش معادن واگذار شده بخش خصوصی به شهرهای محل استقرار معدن» را نمی‌توان برای تمامی معادن انجام داد.

به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، ابراهیم جمیلی درباره طرح «اختصاص ۵ درصد درآمد فروش معادن واگذار شده بخش خصوصی به شهرهای محل استقرار معدن» گفت: این طرح یک طرح خام و کلی برای معادن است و نمی‌توان برای تمامی معادن این روش را انجام داد، زیرا ذخیره معادن با یکدیگر تفاوت دارد و همچنین، نرخ تمام شده ماده معدنی آنها نیز مختلف است.

او ادامه داد: این که فعالان حوزه معدن باید در عمران و آبادانی مناطقی که در آن فعالیت دارند سهیم باشند، موضوع درستی است، اما کدام معادن؟ معادن باید رتبه‌بندی شوند و بررسی کنیم که چه رتبه‌هایی، چه نوع کمک‌هایی می‌توانند انجام دهند؟ در ضمن این کمک‌ها باید به صورت پلکانی باشد نه این که یک حکم کلی برای تمامی فعالان معادن بخش خصوصی باشد.

جمیلی توضیح داد: نمی‌دانم نظر بخش خصوصی در این تصمیم دخیل بوده یا خیر؟ اما حتما باید این طرح بررسی کارشناسی و مهندسی مالی شود. باید ببینند وقتی معادن حقوق دولتی را پرداخت می‌کنند، این مازاد بر حقوق دولتی چه تاثیری در فعال بودن آنها خواهد داشت؟ آیا همه این موارد در طرح مجلس مورد توجه قرار گرفته است؟!

او ادامه داد: نباید کاری کنیم تا به جای این که آبادانی را برای آن مناطق به وجود بیاوریم، باعث تعطیلی معادن و افزایش بیکاری شویم.

رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران بیان کرد: یکی از کارهایی که برای آبادانی این مناطق می‌توان انجام داد، این است که برای آنها اشتغال فراهم کنیم، اما این حکم نباید کلی باشد، زیرا این کار برای یک معدن کوچک مشکل ساز می‌شود.

او ادامه داد: عیار و ذخایر معادن با هم متفاوت است، به همین دلیل نمی‌توان برای تمامی معادن، ۵ درصد را در نظر گرفت. معادن باید هوشمندسازی شوند و حقوق دولتی بر مبنای برنامه هوشمند، پرداخت شود؛ ضمن این که باید درآمدی وجود داشته باشد تا کمکی انجام شود.

پیشنهاد تشکیل کارگروه مشترک فولاد مبارکه و شهرداری اصفهان

مدیرعامل و معاونان شرکت فولاد مبارکه با علی قاسم‌زاده شهردار اصفهان، محمد نورصالحی رئیس شورای اسلامی شهر اصفهان و تنی چند از اعضای این شورا دیدار کردند. به گزارش روابط عمومی فولادمبارکه، محمدیاسر طیب‌نیا، مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه در دیدار با شهردار و رئیس شورای اسلامی شهر اصفهان اظهار کرد: شرکت فولاد مبارکه در راستای عمل به مسئولیت‌های اجتماعی خود می‌تواند فصل مشترک‌های زیادی در حوزه‌های مختلف ورزشی، خدماتی و حتی حمل‌ونقل با شهرداری اصفهان داشته باشد؛ چراکه در منطقه و استان ذی‌نفعانی دارد که البته این شرکت به‌عنوان یک مجموعه صنعتی و اقتصادی باید در کنار انجام هر کاری نگاه اقتصادی و تخصصی داشته باشد. وی با بیان اینکه در نوع مدیریت‌ها نباید اجازه دهیم نگاه‌های سیاسی به نگاه‌های کلان ملی چیره شوند، افزود: نباید به‌صورت جزیره‌ای و بخشی به موضوعات بنگریم، بلکه باید نگاه کلان داشته باشیم و در خصوص ارتباط با شهرداری اصفهان نیز پروژه‌های مشترکی از گذشته وجود داشته و ادامه همکاری‌ها نیز باید در سطح کلان صورت گیرد؛ برای فراهم کردن بسیاری از خدمات فرهنگی، تفریحی و ورزشی در شهر اصفهان می‌توانیم پروژه‌های مشترکی را با شهرداری اصفهان تعریف کنیم که البته نیازمند ارائه طرح‌های کارشناسی‌شده اقتصادی و منطقی خواهد بود. مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه با اشاره به اینکه نگاه مدیران باید از مسئولیت اجتماعی صرف به سمت نگاه مشارکت اقتصادی متضمن مسئولیت اجتماعی حرکت کند، خاطرنشان کرد: در امور فرهنگی به این نتیجه رسیده‌ایم که کار فرهنگی فاقد جنبه‌های اقتصادی به‌هیچ‌عنوان موفق نخواهد نبود؛ به‌عنوان مثال، وقتی در همه کشورها به ورزش به‌عنوان یک صنعت نگاه می‌شود، در این حوزه سرمایه‌گذاری صورت می‌گیرد. در حوزه فرهنگی و مسئولیت‌های اجتماعی نیز باید پروژه‌ها را با مبانی اقتصادی تعریف کنیم. وی با بیان اینکه بخش قابل‌توجهی از کارکنان شرکت در شهر اصفهان ساکن هستند و خدمات زیادی از شهر دریافت می‌کنند، اذعان داشت: با تعریف پروژه‌های مشترک کوتاه‌مدت و بلندمدت می‌توان خدمات فرهنگی و تفریحی و ورزشی به شهروندان و کارکنان فولاد مبارکه ارائه داد و شرکت فولاد مبارکه نیز آمادگی همکاری با مجموعه شهرداری را دارد. علی قاسم‌زاده، شهردار اصفهان در این دیدار با بیان اینکه مبدأ هر تحولی جهان‌بینی، فهم و درک صحیح از مسائل است، اظهار کرد: نوع نگاه من با مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه بسیار شبیه به هم است. نوع نگاه به جذب سرمایه‌گذار، نگاه فراانتانی و فراملی است؛ با اتفاقاتی که در کشور و استان افتاده و مقدماتی که فراهم آمده است، دیگر بهانه‌ای برای کار نکردن وجود ندارد. باید از منیت‌ها عبور کنیم و با یک نگاه بلند، افزایش سرمایه اجتماعی و اقتصادی، نظام را دنبال نماییم و به سمت اتفاقات و تحولات خوب حرکت کنیم. وی افزود: نکات و سرفصل‌های بسیار خوبی که در این جلسه مطرح شد می‌تواند دستمایه اولیه برای کارگروه مشترک همکاری میان شهرداری و شرکت فولاد مبارکه باشد تا از این همگرایی اتفاقات بسیار خوبی برای شهر و استان رقم بخورد؛ اصفهان همواره در بسیاری از مسائل الگو بوده است. امیدوارم در همدلی و همگرایی نیز بتوانیم الگوی خوبی به کشور معرفی کنیم؛ زمانی که بحث منافع ملی و پاسداشت نظام در میان باشد، مرزهای صنعت، اقتصاد و فرهنگ مرزهای قابل‌تعریفی نیست و همه این‌ها ارزشی است که باید از آن دفاع کرد. شهردار اصفهان خاطرنشان کرد: یک حقیقت واحد به نام نظام وجود دارد که باید همگی تلاش کنیم تا این نظام روزبه‌روز قوی‌تر، بهتر و موفق‌تر عمل کند و مردمی که به دلیل شرایط این چند سال اخیر نگران شده‌اند، نگرانی آنها به‌دست مسئولان مؤمن برطرف شود.

تامین برق و گاز فولادسازان با همکاری وزارت نیرو و نفت

مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن وتجارت از توافق با وزارت نیرو و نفت برای تامین برق و گاز واحدهای فولادساز خبر داد. سیف‌الله امیری در گفت‌وگو با فولادبان درباره توافق دو وزارت نیرو و نفت با فولادسازان افزود: در توافق با وزارت نفت تلاش شده است کمترین قطعی گاز را برای واحدهای فولادی داشته باشیم. وی ادامه داد: درحال‌حاضر حدود ۶ تا ۸ میلیون مازاد تولید در صنایع فولادی داریم که بخش اعظم آن به جز صادرات برای رفع بحران‌های ناشی از کمبود مواد اولیه و قطعی برق در در انبارها ذخیره شده است. مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن وتجارت در باره توافق با وزارت نیرو نیز گفت: شرکت توانیر با فولادی‌ها به منظور تامین برق و انرژی فولادسازان توافقنامه همکاری امضا کرده است، طبق این توافق فولادی‌ها می‌توانند تامین‌کننده برق خود باشند و مازاد را به شبکه سراسری بفروشند. امیری افزود: تمام واحدهای فولادی بزرگ و فولادسازان می‌توانند طبق این توافق از ۱۵ تا سه سال آینده اقدام به تامین برق واحدهای تولیدی خود کنند. وی تصریح کرد: اگر فولادسازان برای تامین برق دست به کار نشوند مشکل خاموشی‌ها سال‌ها دامن گیر صنعت خواهد بود؛ البته وزارت نیرو هم برای تامین سوخت این نیروگاه باید برنامه‌ریزی داشته باشد و تضمین‌های لازم را به شرکت‌های فولادی بدهد. مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن وتجارت گفت: همانطور که ما در صددیم شمش و دیگر محصولات فولادی را ذخیره‌سازی کنیم که مشکلی در پیش رو نداشته باشیم باید وزارت نیرو هم در این خصوص تدبیری موثر بیندیشد.

دستگاه‌های دولتی هیچ برنامه‌ای ندارند

عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد با اشاره به اینکه هرگونه قیمت‌گذاری دستوری و دخالت دولت در بازار باعث افزایش قیمت‌ها خواهد شد، گفت: دولت باید بازار فولاد را مطابق با قانون تجارت اداره کند و آن را رها کند، اما دولت هیچ برنامه‌ای ندارد و نمونه آن هم نداشتن برنامه برای گاز در زمستان است. محمد کشانی در گفت‌وگو با فولادبان در رابطه با وضعیت آینده بازار فولاد گفت: اگر بازار مطابق با استانداردهای خود و قانون تجارت پیش برود، قطعا قیمت‌ها تناسب خواهند یافت و در شرایط بدون رانت اداره خواهند شد، ولی اگر وزارت صنعت، معدن تجارت مانند دولت قبل، به دنبال قیمت‌گذاری دستوری باشد، رانت در بازار ایجاد خواهد شد و شاهد افزایش نرخ خواهیم بود. وی با تأکید بر اینکه تولید فولاد کشور نزدیک به دو برابر مصرف داخلی است، افزود: تولید فولاد تا پایان امسال به ۳۴ میلیون تن خواهد رسید و این در حالی است که مصرف فولاد بیش از ۱۵ میلیون تن نمی‌تواند باشد بنابراین، با این میزان تولید نباید نگرانی در تأمین داشته باشیم و عرضه و تقاضا به تعادل قیمت‌ها کمک شایانی خواهد کرد، اما دخالت دولت موجب به هم خوردگی عرضه و تقاضا و افزایش قیمت‌ها خواهد شد.

عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد تصریح کرد: صنعت فولاد همه کشورهای تولیدکننده وضعیت خوبی دارند و روند تولیدشان رشدی است. به این ترتیب، بازار فولاد صادراتی ایران، مشتریان زیادی خواهد داشت و اگر اجازه فعالیت به صادرکنندگان فولاد کشور داده شود، قطعا ما می‌توانیم در حوزه صادرات موفق‌تر از سال گذشته عمل کنیم.

کشانی درباره تأثیرگذاری کمبود گاز در زمستان روی صنایع فولادی کشور گفت: مشکلات کمبود گاز هم مانند کمبود برق در تابستان، تأثیر بسزایی روی زنجیره فولاد خواهد داشت. قسمت اصلی زنجیره فولاد کشور، آهن اسفنجی است که مصرف گاز بالایی دارد و اگر در تأمین گاز کارخانه‌ها مشکل داشته باشیم، قطعا برای تأمین فولاد کشور با مشکل مواجه خواهیم شد.

روزگار معدن

معدن

۳ دوشنبه
۱۰ آبان ۱۴۰۰
۲۵ ربیع‌الاول ۱۴۴۳
اول نوامبر ۲۰۲۱
سال چهارم ● شماره ۷۱۶

یادداشت

تورم و تعطیلی معادن

آیدین زینال‌زاده
کارشناس معدن

طی ۱۷ سال گذشته که در وزارت صنعت، معدن و تجارت مشغول به کار بودم، با افرادی مواجه شدم که سرمایه‌گذار اکتشافی بودند. اغلب این سرمایه‌گذاران، سرمایه‌های نقدی و غیرنقدی خود را به جای استفاده در حوزه‌های غیرمولد اقتصادی مانند خرید سکه و طلا، ارز، ملک، خودرو و... به حوزه سرمایه‌گذاری اکتشاف مواد معدنی هدایت کرده بودند. آن دسته از این سرمایه‌گذاران که توان مالی بهتر داشتند و یا با سرمایه‌گذاران بزرگ‌تری همکاری می‌کردند، در صورت اجرای صحیح عملیات اکتشاف، در نهایت معدنکار می‌شدند. اما بخش عمده‌ای از سرمایه‌گذاران اکتشافی به دلایل مختلف متحمل شکست شدند. شنیدن سخنان افراد مال‌باخته جزو لحظات سخت عمر حرفه‌ای من بود. آنها اظهار می‌کردند در این شکست منزل شخصی، اراضی و املاک تجاری خود را فروخته و نقدینگی حاصل را وارد بخش معدن کرده‌اند اما با شکست روبه‌رو شده‌اند. برخی نیز آرزو می‌کردند سرمایه خود را وارد بخش‌های غیرمولد کم‌ریسک‌تر کرده یا از سود حاصل از سپرده‌گذاری بانکی امرار معاش می‌کردند. این جامعه آماری چندین هزار نفری حاصل از مصاحبه و گفت‌وگوهای رودرروی من نشان می‌دهد باوجود آنکه سرمایه‌گذاران خرد و متوسط، نقدینگی خود را به سمت حوزه اقتصادی و تولید مولدی مانند معدنکاری هدایت کرده بودند، راضی و موفق نبودند زیرا سرمایه آنها در این روند از بین رفته بود؛ حتی امروز به دلیل تورم در بخش معدن بسیاری از معادنی که سودده بودند، به حالت تعطیل یا نیمه‌تعطیل درآمده‌اند. مرکز آمار ایران برای تورم فصلی بخش معدن اعدادی را بدین شرح اعلام کرده است: در فصل بهار ۱۴۰۰ درصد تغییرات شاخص نرخ تولیدکننده بخش معدن نسبت به فصل قبل به ۳۸,۵ درصد رسید که در مقایسه با همین اطلاع در زمستان ۱۳۹۹، به میزان ۲۵,۸ واحد درصد افزایش دارد. تورم فصلی مربوط به گروه استخراج زغال‌سنگ معادل ۳۲.۷ درصد، استخراج کانه‌های فلزی ۴۰,۴ درصد و استخراج سایر معادن ۲۴,۴ درصد بوده است. تورم فصلی هر ۳ گروه عمده استخراج زغال‌سنگ، استخراج کانه‌های فلزی و گروه استخراج سایر معادن در مقایسه با فصل قبل افزایش یافته است. برای تورم نقطه‌به‌نقطه نیز اعلام شده در فصل بهار ۱۴۰۰ درصد تغییرات شاخص نرخ تولیدکننده بخش معدن نسبت به فصل مشابه سال قبل به ۱۵۴,۱ درصد رسید. به عبارتی، میانگین نرخ دریافتی توسط فروشندگان مواد معدنی به ازای فروش محصولات‌شان در داخل کشور، در فصل بهار ۱۴۰۰ نسبت به فصل بهار ۱۳۹۹، به میزان ۱۵۴,۱ درصد افزایش دارد. تورم نقطه‌به‌نقطه بخش معدن در فصل زمستان سال ۱۳۹۹، به میزان ۱۱۳,۷ درصد بوده است. در فصل مورد بررسی تورم نقطه‌به‌نقطه مربوط به گروه استخراج زغال‌سنگ معادل ۱۲۶,۵ درصد، استخراج کانه‌های فلزی ۱۶۶,۲ درصد و استخراج سایر معادن ۷۷,۱ درصد است. تورم سالانه: درصد تغییرات میانگین شاخص کل نرخ تولیدکننده بخش معدن در ۴ فصل منتهی به بهار ۱۴۰۰ نسبت به دوره مشابه در سال قبل به ۱۱۲,۳ درصد رسید که نسبت به همین اطلاع در فصل قبل ۳۲,۵ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. در فصل مورد بررسی، تورم سالانه مربوط به گروه استخراج زغال‌سنگ برابر با ۹۹,۴ درصد، استخراج کانه‌های فلزی ۱۲۰,۱ درصد و استخراج سایر معادن ۶۱,۷ درصد است. این زنگ خطر همیشه وجود داشته که سرمایه‌گذار معدنی به دلیل ریسک بالای فعالیت‌های معدنکاری در معرض خارج کردن سرمایه و نقدینگی خود از این حوزه مولد اقتصادی است اما متاسفانه سیاست‌گذاری‌ها در راستای حمایت از این حوزه نبوده است. آمارهای بین‌المللی نشان می‌دهد ایران از نظر ذخایر معدنی در جایگاه دهم دنیا ایستاده اما از لحاظ تولید و حضور در بازارهای بین‌المللی حائز چنین رتبه‌ای نیست که نشانگر ناتوانی بخش معدن در تبدیل فرصت‌های بالقوه به بالفعل است. از طرفی، معادنی که هنوز در حال فعالیت واقعی هستند، اصولا باید سودده باشند. جامعه ناگزیر به مصرف مداوم برخی از مواد یا محصولات معدنی است. از جمله می‌توان به انواع نمک، گچ، سیمان، آسفالت، انواع آهن و فولاد، مس و سنگ‌های ساختمانی اشاره کرد. اگر نگاهی به قیمت این محصولات معدنی بیندازیم و انواع مقایسه‌ها را نسبت به گذشته انجام دهیم، متوجه افزایش عجیب این قیمت‌ها خواهیم شد. معدنکار متحمل هزینه‌های زیادی می‌شود؛ از جمله حقوق دولتی، حقوق و دستمزد، انواع مالیات، سوخت، آب، مواد غذایی، مواد مصرفی، تعمیر و نگهداری ماشین‌آلات، حمل‌ونقل، فرآوری و...؛ بنابراین زمانی که هزینه‌های تولید افزایش پیدا می‌کند، هر تولید کننده‌ای اعم از معدنی و غیرمعدنی با در نظر گرفتن سود ترجیحی خود، هزینه‌ها را در قیمت تمام‌شده محصول اعمال می‌کند. به جرأت می‌توان گفت بخش عمده‌ای از معدنکارانی که در حال فعالیت هستند، یا به دلیل تولید محصولات استراتژیک امکان فروش دارند یا باوجود ضرر ده بودن، از سود سایر فعالیت‌های اقتصادی در سبد سرمایه‌گذاری خودشان به معدن نقدینگی تزریق می‌کنند. از این رو، به نظر من، فعالیت معادن به‌ویژه معادن بخش خصوصی، امروز به دلیل سوددهی مناسب نبوده و افزایش قیمت‌ها نیز به دلیل افزایش سود تولید نیست، بلکه به دلیل افزایش سرسام‌آور و عجیب هزینه‌های تولید است.

سایه سنگین تورم بر سر معادن

عکس: آیدا فریدی

ملیکا انصاری

ایجاد اقتصاد مولد مسئله‌ای است که امروزه با رشد بحران‌های اقتصادی، بیش از پیش مورد منازعه و مناقشه کارشناسان و فعالان بخش‌های مختلف قرار گرفته است. به دنبال کسری بودجه و چالش‌های مرتبط با نقدینگی، کشور دچار تورم شده و این موضوع تازه‌ای نیست، چراکه ایران در سال‌های اخیر بنا بر مشکلات مختلف، با تورمی انباشته روبه‌رو شده است. در این میان به دلیل شیب صعودی تورم، ارزش تمامی محصولات تولیدی، املاک و مستغلات، سپرده‌های ثابت و... افزایش یافت و مواد معدنی نیز از این قاعده مستثنا نبودند. در مدت اخیر برخی از فعالان بخش معدنی افزایش سودآوری بخش معدن در پی رشد قیمت مواد معدنی را مدعی شدند. حال مهم‌ترین نکته آن است که آیا این سود به دلیل تورم سال‌های اخیر در کشور حاصل شده یا فعالان معدنی توانستند چرخه اقتصاد مولد را در این بخش بچرخانند؟

«روزگارمعدن» در این گزارش درباره مسائل پیش‌گفته، با کارشناسان و فعالان معدنی گفت‌وگو کرده که شرح آن را در ادامه می‌خوانید:

روند سودآوری شرکت‌های معدنی قابل پیش‌بینی است اما اینکه این سودآوری از محل افزایش تولید به دست می‌آید یا توسعه خام‌فروشی، همواره مورد مناقشه است. گاهی ورود دلالان به این بازار شرکت‌های بزرگ معدنی را برای تامین منابع اولیه با مشکلاتی روبه‌رو کرده، این در حالی است که به دلیل محدودیت در تولید، گاهی مواد اولیه شرکت‌های بزرگ صنایع معدنی به صورت سهمیه‌بندی عرضه می‌شود. در این شرایط باید دید منبع تامین مواد اولیه برای دلالان از کجا انجام می‌شود. از سوی دیگر، در کنار دلال‌بازی‌ها، صادرات مواد خام معدنی نیز بارها مورد اعتراض بسیاری از کارشناسان بوده است؛ صادراتی که به دلیل چشم‌داشت معادن به ارزآوری می‌تواند منجر به برهم خورد تعادل در زنجیره تولید شود که این خود کمبود، گرانی، بیکاری و مشکلات جدی برای اقتصاد کشور به دنبال دارد.

موضوع خام‌فروشی با توجه به وضعیت نرخ ارز در داخل کشور، باعث سودآوری صنایع معدنی شده و جذابیت صادرات را افزایش داده است، اما این تمام ماجرا نیست؛ ایران به دلیل دارا بودن ذخایر و منابع معدنی گسترده، دوازدهمین کشور معدنی جهان شناخته می‌شود. از سوی دیگر، ارزان‌قیمت بودن حامل‌های انرژی در کشور باعث شده شاهد رشد صنایع معدنی باشیم و کشور ما تبدیل به تولیدکننده و حتی صادرکننده مواد و صنایع معدنی مهم باشد. به علاوه اینکه در انقلاب صنعتی چهارم هستیم و این انقلاب به نوعی با دوران پساکرونا همزمان شده است. می‌توان پیش‌بینی کرد که جنگ آینده در جهان، جنگ بر سر منابع طبیعی موجود در کشورهاست. بنابراین استفاده سودآور از این مزیت خدادادی باید در دستور کار قرار گیرد.

مزیت‌های ایران در معدنکاری

امیربیژن یثربی، مدیر دپارتمان معدن شرکت «دانش‌بنیان تحلیل و تصویر داده شمارا» وابسته به پارک علمی و فناوری دانشگاه صنعتی شریف که دارای دکترای اقتصاد معدن است در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» ابتدا به توضیح مزیت‌های نسبی موجود برای معدنکاری در کشور پرداخت. او در کنار ظرفیت‌ها و ذخایر متعدد معدنی کشور عوامل دیگری را به‌عنوان این مزیت برشمرد و توضیح داد: ایران به دلیل دارا بودن ذخایر و منابع معدنی گسترده، به‌عنوان دوازدهمین کشور معدنی جهان شناخته می‌شود. از سوی دیگر، ارزان‌قیمت بودن حامل‌های انرژی در کشور باعث شده شاهد رشد صنایع معدنی باشیم و کشور ما تبدیل به تولیدکننده و حتی صادرکننده مواد و صنایع معدنی مهم باشد. همچنین دسترسی ما به آب‌های خلیج‌فارس و دارا بودن سرزمین گسترده از دیگر امتیازهای ایران است. ایران حدود یک درصد خاک جهان را به خود اختصاص داده و این یک مسئله مهم است. علاوه‌بر آن، دارا بودن شبکه برق‌رسانی منظم و نیروی متخصص، توانمند و باهوش معدنکار در کشور باعث شده تا مزیت نسبی کشور برای فعالیت معدنی نسبت به سایر کشورها بیشتر باشد. یثربی ادامه داد: در این میان برخی از افراد معتقدند به دلیل مشکلات تامین آب در کشور (که من مشکل را مدیریت منابع آبی می‌دانم، نه کمبود آب) بهتر است از فعالیت‌های آب‌بر مانند معدنکاری صرف نظر کنیم که به عقیده من، حرف غلطی است. می‌توان با مدیریت درست منابع آبی و برنامه‌ریزی مناسب در این مورد، از مزیت‌های نسبی موجود بهره برد و به سمت توسعه فعالیت‌های معدنی که سودآوری مناسبی برای کشور در پی خواهند داشت، حرکت کرد.

▣ تاثیر افزایش نرخ دلار

یثربی در ادامه به تحلیل و بررسی سودآوری شرکت‌های معدنی پرداخته و در جهت شفاف‌سازی منشأ رشدهای اقتصادی معرفی شده از سوی این شرکت‌ها گفت: پیش از بررسی سودآوری شرکت‌های معدنی باید این نکته را خاطرنشان کرد که به دلیل ارزان بودن انرژی در کشور ما و وجود یارانه پنهان (که برخی از آن به‌عنوان رانت پنهان یاد می‌کنند) سبب شده حاشیه زیان برخی صنایع، منجر به شکل‌گیری حاشیه سود دیگر صنایع شود که اتفاق نامطلوبی است. به معنایی دیگر، صحیح‌ترین شیوه رشد، رشد صنایع و بنگاه‌های اقتصادی توأمان با یکدیگر (بدون وابستگی) است. از این رو، به‌عنوان یک دانش‌آموخته دکترای اقتصاد معدن امیدوارم با آزادسازی انرژی به صورت پلکانی، این مشکلات رفع شوند. باید به روند پلکانی بسیار تاکید داشت چراکه آزادسازی نرخ حامل‌های انرژی آسیب‌های زیادی به صنایع و واحدهای تولیدی متوسط و کوچک مقیاس خواهد رساند. این کارشناس اقتصاد معدن در ادامه صحبت‌های خود افزود: درباره سوددهی بخش معدن، مناسب‌تر به نظر می‌رسد تا رشد سهام این شرکت‌ها در بورس را مورد تحلیل قرار دهیم. چند مدتی است در دوران نزول بورس قرار گرفته‌ایم اما به طور کلی در چند سال اخیر سهام اغلب شرکت‌های معدنی افزایش چشمگیر داشته که این اتفاق ناشی از افزایش نرخ دلار بوده است.

▣ سود، محصول تورم

یثربی در ادامه سخنان خود به تاثیر افزایش نرخ دلار بر رشد ارزش سهام شرکت‌های بورسی اشاره کرد و توضیح داد: با افزایش دلار موردی به نام سود سرمایه‌ای (Capital Gain) رشد پیدا خواهد کرد. سرمایه جاری به مواردی مانند پول، اوراق قرضه، سهام، سفته و... و سرمایه ثابت به ماشین‌آلات و ملک اطلاق می‌شود. با افزایش دلار سرمایه ثابت افزایش پیدا کرده و در ادامه شاهد رشد Capital Gain خواهیم بود. در نتیجه ارزش سهام شرکت‌های معدنی روند صعودی در پیش گرفتند. می‌توان گفت متاسفانه ما اغلب از تورم موجود در کشور سود می‌کنیم که بخشی از آن به دلیل همین رشد سود سرمایه‌ای است. در زمینه سود بخش معدن غیر از سود سرمایه‌ای، موارد دیگری از جمله افزایش قیمت جهانی کامودیتی‌ها در مدت اخیر هم تاثیرگذار بوده‌اند. وی افزود: جمله معروفی همواره در کشور رایج است که ما از تورم سود می‌کنیم و این سود ناشی از تولید، حصول ارزش افزوده، ورود تکنولوژی، تولید تکنولوژی و بکارگیری انواع فناوری‌های روز جهانی که هزینه تولید را در نهایت کاهش می‌دهند، نیست. اقتصاد ایران نیازمند یک ترمیم اساسی است و با برنامه‌ریزی، توجه به آمایش سرزمین و... باید برنامه‌ها و راهکارهایی بلندمدت در آینده داشته باشیم تا اقتصاد آشفته کشور در تمامی بخش‌ها را بتوانیم نجات دهیم.

▣ ضرورت آینده‌نگری

یثربی ظرفیت‌های مواد معدنی کشورها را یکی از مهم‌ترین مسائل امروزه جهانی توصیف کرد و در این باره گفت: باید درنظر داشت در انقلاب صنعتی چهارم هستیم و این انقلاب به نوعی با دوران پساکرونا همزمان شده است. می‌توان پیش‌بینی کرد جنگ آینده در جهان، جنگ بر سر منابع طبیعی موجود در کشورهاست.

علت این موضوع را هم می‌توان چند عامل معرفی کرد؛ نخست آنکه دنیا همیشه پس از گذر از یک جنگ همواره نیازمند بازسازی است و به عقیده من، کرونا یک جنگ جهانی بیولوژیکی بود و پس از آن تمام کشورهای جهان نیاز به ترمیم خود دارند. همچنین وعده نوسازی زیرساخت‌های فرسوده امریکا که چند سالی است جزو دغدغه‌ها و حتی شعارهای انتخاباتی آنها شده نیز حائز اهمیت است. باید گفت امریکا دارای برخی زیرساخت‌های بسیار فرسوده است و زمانی که از امریکا صحبت می‌کنیم منظور یک قاره پهناور است. بنابراین نوسازی این زیرساخت‌ها مواد اولیه زیادی را می‌طلبد.

از سوی دیگر، امروز جهان به سمت تکنولوژی‌های های‌تک حرکت کرده و تلاش برای جایگزینی ماشین‌های برقی به جای ماشین‌هایی که از سوخت فسیلی استفاده می‌کنند سبب شده تا پیش‌بینی شود مواد معدنی بیش از پیش مورد استفاده قرار گیرد. به عبارتی، می‌توان گفت با افزایش تقاضا برای مواد معدنی استراتژیک از جمله لیتیوم، نیکل و...، قیمت کامودیتی‌ها افزایش یافته و رقابت بسیار شدید معدنی در دنیا برای این مواد شاهد باشیم. ما نیز باید با حل بسیاری از مشکلات معدنی موجود در کشور، در این رقابت‌ها به‌عنوان یک کشور معدنی مهم و تصمیم‌گیرنده ظاهر شویم چراکه با دارا بودن مزیت نسبی کشور ما در مقایسه با سایر کشورها، ایران می‌تواند در تعاملات بین‌المللی دست بالاتر را داشته باشد.

راه جدای بازار ایران از جهان

سعید صمدی، دبیر انجمن زغال سنگ و رئیس کمیسیون معدن خانه اقتصاد ایران در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» ضمن اشاره به رشد قیمت جهانی کامودیتی‌ها، تاثیر آنها در بازارهای داخلی را ناچیز توصیف کرد و توضیح داد: در چند سال اخیر شاهد نوسان شدید قیمت جهانی کامودیتی‌ها نبودیم اما در چند ماه گذشته به علت‌های مختلف سیاسی و اقتصادی در برخی کشورهای جهان، ارزش کامودیتی‌ها افزایش یافت. در این میان باید توجه داشت ارتباط بازار داخلی ایران با شرایط موجود در دنیا بسیار ضعیف است؛ به این مفهوم که در مدت اخیر قیمت کامودیتی‌ها ۴ برابر شده اما در بازار ایران تنها ۱۵ درصد افزایش قیمت داشتیم. بنابراین نمی‌توان گفت سودآوری بخش معدن در مدت اخیر به دلیل افزایش نرخ جهانی مواد معدنی است. وی ادامه داد: همچنین باید افزایش سود حاصل‌شده را نسبت به تورم ایجاد شده در جامعه سنجید؛ به این معنا که ارزش مواد معدنی در کشور افزایش یافته و در وهله نخست این موضوع افزایش سود را به ذهن متبادر می‌کند. اما این در حالی است که تمامی بخش‌های اقتصادی جامعه نیز درگیر این تورم و افزایش قیمت شده و معدنکار هزینه بیشتری برای فعالیت‌های خود می‌پردازد. در این شرایط حتی برخی معدنکاران و صاحبان معادن ضرر کردند و فعالیت به سود آنها نبوده است. بنابراین می‌توان گفت بخشی از افزایش قیمت‌ها در اقتصاد به دلیل تورم بوده که سود یا درآمد محسوب نشده و اگر این افزایش را از نرخ تورم کنیم، اتفاق قابل توجهی در بخش تولید بخش معدن رخ نداده است.

▣ تولید اندک

صمدی در ادامه، تمامی بخش‌های اقتصادی و تولیدی کشور را درگیر تورم پیش‌آمده در کشور معرفی کرد و گفت: تورمی که پیش‌تر توضیح دادم، گریبان تمام بخش‌های اقتصادی کشور را گرفته و تنها بخش معدن را شامل نشد. برای مثال، قیمت فولاد تحت تاثیر این تورم نسبت به سال ۹۶ به میزان ۵ برابر شده اما واقعیت این است که تورم جامعه و به دنبال آن، هزینه تولید نیز در این مدت شرایط مشابهی داشته است. برای به دست آوردن میزان سود واقعی در بخش معدن، باید به میزان تولیدات خود نگاه کنیم؛ به این معنا که اگر تولید بخش معدن در این مدت رشد داشته باشد، در آن صورت می‌توان گفت معادن و شرکت‌های معدنی سودآوری داشته و اقتصاد بخش معدن مولد بوده است. این فعال معدنی ادامه داد: در چند مدت اخیر برای برخی کانی‌ها به‌ویژه سنگ آهن رشد تولید داشته‌ایم اما این میزان رشد تولید به حدی نبوده که آن را معنادار توصیف کنیم.

بنابراین تنها دو عامل تورم داخلی موجود و افزایش قیمت جهانی کامودیتی‌ها را می‌توان تنها عوامل رشد ارزش بخش معدن دانست.

▣ شرایط مطلوب معدنکاران

دبیر انجمن زغال سنگ ایران در ادامه صحبت‌های خود شرایط اقتصادی معدنکاران را نسبت به سایر فعالان تولیدی و اقتصادی مطلوب‌تر توصیف کرد و افزود: به طور کلی می‌توان گفت وضعیت فعلی اقتصادی صاحبان معادن و فعالان معدنی نسبت به سایر فعالان بخش‌های اقتصادی، صنایع و بنگاه‌های تولیدی بهتر است. این اتفاق نیز بنا بر چند دلیل مهم، یک قاعده تلقی می‌شود؛ در وهله نخست ارزآفرینی و ثروت‌آفرینی بخش معدن متاثر از کانی در زمین است و نه تورم جهانی در کانی زمین اثرگذار است و نه تورم جهانی. در توضیح این مورد باید گفت به‌عنوان مثال، مواد اولیه واحدهای تولیدی در طول زمان دستخوش تورم و افزایش قیمت شده و تولیدکننده مجبور است برای فعالیت‌های خود این مواد اولیه را با قیمت‌های تورمی تهیه کند. اما این موضوع برای معدنکاران صادق نیست و قیمت کانی‌هایی که فعالان معدنی با آن سر و کار دارند (به دلیل آنکه از دل زمین تامین می‌شوند) درگیر این افزایش قیمت‌ها و تورم‌ها نمی‌شود. صمدی ادامه داد: از سوی دیگر، معدنکاری یک صنعت برون‌زا بوده و به این دلیل در دوران تحریم کمترین آسیب‌ها را نسبت به سایر بخش‌های تولیدی و صنایع کشور، متحمل شده و خواهد شد. به عبارتی، بخش معدن مانند صنایع ماشین‌سازی و داروسازی و سایر بخش‌های تولیدی زیان کمتری از مسائلی مانند کرونا و تحریم دید. بنابراین می‌توان گفت به طور کلی فعالان بخش معدن از نظر شرایط اقتصادی، وضعیت مناسب‌تری نسبت به سایر فعالان و تولیدکنندگان دارند.

سخن پایانی

مسائل متعددی در توسعه بخش معدن و همچنین ایجاد اقتصادی مولد برای بخش معدن سهیم هستند که نباید هیچ یک از آنها را نادیده گرفت. اتکا به تورم جامعه برای شکل‌گیری ارزش کاذب نه‌تنها برای کشور سودآور نخواهد بود بلکه اقتصاد را درگیر چالش‌های فرسایشی خواهد کرد. در گام نخست مطلوب به نظر می‌رسد دولت جدید برای تحقق اهداف توسعه‌ای مربوط به این بخش، ابتدا گره‌های موجود را شناسایی کند و در ادامه برای رفع آنها با کمک متخصصان و فعالان معدنی به تدوین راهکارهای عملیاتی موثر بپردازد.

روزگار معدن

صنایع فلزی و غیرفلزی

۴ دوشنبه
● ۱۰ آبان ۱۴۰۰
● ۲۵ ربیع‌الاول ۱۴۴۳
● اول نوامبر ۲۰۲۱
● سال چهارم ● شماره ۷۱۶

روی خط خبر

درخواست وزیر صنعت از نمایندگان درباره طرح ساماندهی فولاد

سخنگوی کمیسیون صنایع مجلس آخرین وضعیت بررسی طرح ساماندهی بازار فولاد در مجلس را تشریح کرد.

به گزارش تسنیم، روح‌الله عباس‌پور درباره آخرین وضعیت بررسی طرح تولید پایدار زنجیره فولاد، در مجلس بیان کرد: طرح کمیسیون صنایع و معادن درباره ساماندهی بازار فولاد در دستور کار جلسه علنی مجلس قرار داشت اما وزیر صنعت،معدن وتجارت در جلسه اخیر کمیسیون از اعضا خواست که برای بررسی این طرح فرصتی به وزارت وزیر صنعت،معدن وتجارت داده شود زیرا این وزارتخانه برنامه جامعی برای ساماندهی این حوزه دارد.

وی در همین راستا افزود: با توجه به اینکه دولت سیزدهم اقداماتی درباره ساماندهی فولاد کشور انجام داده، بنابراین این طرح با درخواست کمیسیون صنایع و معادن برای بررسی بیشتر به کمیسیون ارجاع شد.

سخنگوی کمیسیون صنایع مجلس بیان کرد: مقرر شده است بخشی از برنامه‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت درباره ساماندهی بازار فولاد در قالب دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌ها اجرایی شود و بخش دیگر که به قانونگذاری نیاز دارد در طرح کمیسیون درج شود در واقع این طرح به روزرسانی می‌شود.

کلیات طرح تولید پایدار زنجیره فولاد، در جلسه علنی تصویب شده بود و شور دوم گزارش کمیسیون درباره جزئیات در دستورکار جلسه علنی قرار داشت که با توجه به درخواست اعضای کمیسیون صنایع مجددا به کمیسیون ارجاع شده است.

درآمدزایی «فملی»

درآمد فملی از ملس کاتد به ۳۸ میلیارد و ۳۳۸ میلیون تومان رسید تا امیدها از درآمدزایی این کالا، بالا رود.

به گزارش بورس نیوز، درحالی که تصور می‌شد در آخرین هفته مهرماه رکورد جدیدی از فروش شرکت ملی مس ایران به ثبت برسد اما؛ سقف انتظارات با درآمدزایی که این مس فروش به‌دست آورد.

مجموع درآمد این هفته ملی مس ایران ۱۰۳ میلیارد تومان را زد تا کمترین درآمد در ۵ ماه گذشته برای این شرکت به‌دست آید.

مس کاتد باردیگر بر اساس تصورات همیشگی خود با عرضه ۵ هزارتنی گام به رینگ معاملات بورس کالا گذاشت اما؛ اتفاقی عجیب رخ داد که هیچگاه ملی مس ایران چنین انتظاری را از مشتریان خود نداشت؛ مشتریان تقاضایی در حدود یک هزار و ۳۶۰ تن از این کالا را به ثبت رساندند، ولی نگاهی به میزان معامله مس کاتد تنها ۱۶۰ تن از این کالا را به نمایش گذاشته است.

درآمد فملی از ملس کاتد به ۳۸ میلیارد و ۳۳۸ میلیون تومان رسید تا امیدها از درآمدزایی این کالا، به نا امیدی ختم شود.

نگاهی به معاملات کنسانتره فلزات گران بها ملی مس ایران حاکی از آن بوده که ۱۸ تن از این کالا به بازار عرضه شده و تمام حجم بالای تقاضای آن یعنی ۱۲۰ تن درخواست مشتریان بازهم با رقابت شدید همراه شد تا نهایتاً به میزان عرضه ها، تقاضایی به ثبت برسد.

بااین حال کمبود پاسخ به تقاضاها باعث شده تا همچنان مشتریان تشنه عرضه‌ها باقی بمانند.

ملی مس ایران در این بخش درآمدزایی ۶۵ میلیارد و ۱۵۷ میلیون تومانی را کسب کرد. لازم به ذکر است که مس کم عیار G نیز با وجود عرضه ۱۰ هزارتنی تنها سفارش ۲۰۰ تنی را مقابل خود دید تا ۸۳ میلیون تومان درآمد در این بخش به‌دست آورد و باردیگر در پایان باید اشاره شود که مس کم عیار R نیز بدون مشتری این هفته را به پایان رساند.

دربررسی تاثیر رشد تورم بر صنایع مطرح شد

خروج سرمایه از بازار فولاد

عکس: روزگار معدن

مرضیه احقاقی

هر نوع فعالیت اقتصادی را که در نتیجه آن، سود حاصل می‌شود اما این سوددهی زمینه رشد اقتصادی را فراهم نمی‌کند، باید غیرمولد دانست. بر همین اساس نیز واسطه‌گری و دلالی در رده فعالیت‌های غیرمولد جای می‌گیرد.

با وجود این، در طول سال‌های اخیر و با توجه به شرایط حاکم بر اقتصاد کشور، دلالی در حوزه‌های مختلف اقتصادی بیشتر شده تا جایی که طی ماه‌های گذشته بازار محصولات صنایع معدنی و به‌ویژه فولاد نیز به بستری برای جذب سرمایه‌ها، فعالیت‌های غیرمولد و دلالی شده است. در نتیجه چنین کسب‌وکارهایی سود حاصل می‌شود اما ارزشی به‌دست نمی‌آید.

دلالی به تولید اولویت دارد

سعید برزگر، کارشناس صنایع معدنی در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهار کرد: طی سال‌های اخیر و با توجه به شرایط نامساعد اقتصادی کشور شاهد رشد قابل‌توجه نقدینگی در کشور بوده‌ایم. در حالت کلی، رشد نقدینگی یکی از آسیب‌های جدی در هر اقتصادی است چراکه با ورود این سرمایه در حوزه‌های گوناگون شاهد شکل‌گیری واسطه‌گری و دلالی در آن بخش خواهیم بود. این چالش برای ایران که با تحریم، محدودیت در روابط بین‌المللی و انواع مشکلات اقتصادی روبه‌رو است، به مراتب شدیدتر ظاهر خواهد شد و در این مسیر، رشد نقدینگی آسیب‌های جدی به اقتصاد وارد می‌کند. وی افزود: رشد نقدینگی و شرایط ناپایدار اقتصادی حاکم بر کشور در کنار سیاست‌گذاری‌های اشتباه و قیمت‌گذاری دستوری در دوره‌های گوناگون، زمینه افزایش دلالی و واسطه‌گری را در بازارهای گوناگون فراهم کرده است. این نقدینگی جذب هر بازاری مانند مسکن، دلار، خودرو و... شده، زمینه برهم خوردن آن را ایجاد کرده است. بدین‌ترتیب در دوره‌های گوناگون شاهد جهش قابل‌توجه نرخ در هرکدام از بازارهای یادشده بوده‌ایم. در دوره‌ای حتی شاهد جذب این نقدینگی به بازار خریدوفروش محصولات فولادی بودیم و در سایه رشد رقابت برای خرید این محصولات، بهای آهن‌آلات افزایش یافت و در همین حال، تنش در بازار خریدوفروش این محصولات تشدید شد. بدین‌ترتیب، التهاب ناشی از نقدینگی در بازار محصولات صنایع معدنی نیز آشکار شد. در واقع در شرایطی که بستر مناسبی برای جذب نقدینگی در دسترس مردم نیست، این پول نقد با هدف حفظ ارزش به کالاهای سرمایه‌ای گوناگون جذب می‌شود و بازار فولاد و محصولات فولادی نیز از این قضیه بی‌نصیب نمانده است. این کارشناس اقتصاد گفت: تمام چالش‌های یادشده در حالی هستند که می‌توان این سرمایه را به سمت تولید مولد هدایت کرد تا از یک سو با تامین سرمایه موردنیاز برای توسعه، رشد و بهبود اقتصادی فراهم شود و از سوی دیگر، آسیب‌های ناشی از این دست فعالیت‌های نامولد اقتصادی به حداقل ممکن کاهش یابد. هرچند اجرای این هدف به الزامات متعددی نیاز دارد و نمی‌توان یک‌روزه زمینه تحقق آن را ایجاد کرد.

تولید سودده نیست

اکبر فرضی مولان، کارشناس صنعت فولاد در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهار کرد: اقتصاد کشور در طول سال‌های اخیر با رکود و همزمان تورم همراه شده است. در همین حال در سایه رشد نقدینگی با چالش کاهش ارزش پول ملی روبه‌رو شدیم؛ هرچند از این چالش برای رشد صادرات و و رونق فروش خارجی و به دنبال آن افزایش تولید بهره گرفته شد. وی در ادامه افزود: افزایش نقدینگی در ادامه سیاست‌های پولی و مالی دولت حاصل شده است. جذب این نقدینگی بر تولید یا واسطه‌گری اهمیت دارد و اثرات اغلب منفی متعددی متفاوتی را بر اقتصاد وارد می‌کند. در کشور شاهد نقدینگی سرگردانی هستیم که جذب بازارهای مختلف مسکن، دلار و... می‌شود. مردم نگران سرمایه خود بوده و در تلاش هستند با خرید و فروش این محصولات سرمایه‌ای ارزش پول خود را حفظ کنند. این فعال صنعت فولاد افزود: در چنین شرایطی از دولت‌ها انتظار می‌رود به گونه‌ای عمل کنند که اعتماد مردم جلب و زمینه جذب این سرمایه به بخش تولید فراهم شود؛ یعنی سرمایه یادشده جذب تولید شود و درنهایت به توسعه اقتصادی کشور بینجامد. البته باید تاکید کرد جذب سرمایه به روند تولید نیاز به الزاماتی دارد؛ چنانچه این ضرورت‌ها اجرایی شوند، می‌توان به جذب سرمایه در بخش‌های مولد اقتصاد امیدوار بود. این فعال صنعت فولاد توجه به توسعه صادرات در حوزه صنایع فولادی کشور را از مهم‌ترین الزامات تداوم تولید در این صنایع نام برد و گفت: فروش محصولات در بازار بین‌المللی یکی از مهم‌ترین مسائلی است که رونق تولید را تسهیل می‌کند اما متاسفانه نه‌تنها اقدام مثبتی در این حوزه اجرایی نمی‌شود بلکه فولادسازان شاهد انواع مشکلات ساختاری در حوزه تجارت خارجی هم هستند. وی در پایان با اشاره به دیگر مشکلات ساختاری حاکم بر روند تولید در بستر صنایع فولادی گفت: تولید و شروع فعالیت در ایران به کسب انواع مجوزهای مختلف بستگی دارد. در همین حال باید انواع زیرساخت‌های لازم برای کسب‌وکارها فراهم شود؛ در ادامه صنایع با انواع چالش‌های جدی در مسیر تامین نیازهای اولیه خود همچون برق و گاز روبه‌رو هستند. بنابراین درمجموع می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که تولید در ایران با چالش‌های جدی همراه است و بخش قابل‌توجهی از سرمایه جذب دلالی و واسطه‌گری می‌شود.

سخن پایانی

از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که با توجه به شرایط نامساعد تولید و روند احداث و توسعه صنایع در طول سال‌های اخیر شاهد خروج سرمایه از این بخش بوده‌ایم. درواقع هر نوع فعالیت مولد اقتصادی فاقد توجیه‌پذیری است. در این بستر زمینه دلالی و واسطه‌گری به‌عنوان فعالیت‌های نامولد اقتصادی بیشاز پیش‌از فراهم می‌شود.

اقدام ملی فولاد خراسان در عرصه معدنی

با حضور مدیرعامل «مجتمع فولاد خراسان»، تفاهمنامه تسریع در عملیات اجرایی ساخت کارخانه ۲.۵ میلیون تنی کنسانتره سنگ آهن میان شرکت‌های «تهیه و تولید مواد اولیه شرق فولاد خراسان»، «ایریتک» و «ایمپادکو» (وابسته به فولادخراسان) با حضور مدیران عامل شرکت‌های یاد شده به امضا رسید. به گزارش روابط عمومی فولادخراسان، کسری غفوری، مدیرعامل شرکت فولادخراسان، در آیین انعقاد این تفاهمنامه چهارجانبه، که در دفتر وی برگزار شد، با بیان این‌که تامین مواد اولیه یکی از دغدغه‌های جدی فولادسازان کشور است، تاکید کرد: از آن جا که با استحصال سهم خراسان از غنی‌ترین پهنه معدنی سنگ آهن شرق کشور، دغدغه تامین کنسانتره برای صنعت فولاد استان مرتفع می‌شود، از ابتدای شروع مسئولیت خود همواره بر لزوم فعال شدن پروژه کنسانتره سنگان (خواف) که متاسفانه سال‌ها متوقف شده بود، به عنوان یکی از ثروت‌های طبیعی خراسان تاکید داشته ام. وی با بیان این که «با تزریق منابع مالی مورد نیاز، انجام این پروژه از سرعت بیشتری برخوردار خواهد شد»، افزود: تامین مالی پروژه واجد برخی الزامات حقوقی و مالی بود و سعی شد که با رعایت همه موازین و در عین حال، لحاظ حقوق و منافع طرفین، تفاهمنامه اخیر را برای سرعت بخشیدن به احداث این پروژه بزرگ منعقد کردیم. غفوری با اعلام این‌که با اجرای این پروژه، بخش عظیمی از دغدغه کمبود کنسانتره مرتفع می‌شود، اظهار امیدواری کرد که فولاد خراسان با دستیابی به مواد اولیه از توان بیشتری برای تولید فولاد و اشتغال‌زایی در منطقه برخوردار شود. وی با بیان این که خراسان به حق قطب سوم تولید فولاد کشور نام گرفته، اظهار امیدواری کرد که با توجه به حمایتی که از توسعه معدنی استان از سوی مسئولان خراسان رضوی در همه سطوح حاکمیتی وجود دارد، حق واقعی خراسانی‌ها از این ثروت خدادادی که در عرصه استان شان وجود دارد، با احداث کارخانه کنسانتره «فولاد خراسان» استیفا شود.

کاهش زمان اجرای پروژه به کمتر از ۲۴ ماه

بابک اشجع، مدیرعامل شرکت فنی و مهندسی «ایریتک» در نشست امضای تفاهمنامه، با اشاره به این که پروژه با توجه به وجود برخی مشکلات به نتیجه مطلوبی نرسیده بود، افزود: با امضای این تفاهمنامه و به محض دریافت پیش‌پرداخت، قرارداد خرید تجهیزات با شرکت NCP افریقای جنوبی منعقد خواهد شد. وی اظهار امیدواری کرد که عملیات اجرایی شامل ساخت، حمل و نصب تجهیزات این پروژه در کمتر از ۲۴ ماه به سرانجام برسد. وی با اعلام این‌که درحال‌حاضر، همکاران ما در شرکت ایریتک در حال مذاکره و نهایی‌کردن قرارداد با مدیرعامل شرکت NCP هستند، گفت: بسیاری از ارکان پروژه اجرایی شده و ادامه کار نیز قابلیت اجرای سریع را دارد. بخش پیچیده پروژه، خرید چند تجهیز خاص است که امیدواریم با عقد قرارداد با شرکت NCP و همکاری کارفرما، خرید تجهیزات آغاز و مابقی کارها نیز با موفقیت به سرانجام برسد.

تضمین ۲۵ ساله تامین خوراک فولاد خراسان

بر اساس این گزارش، مدیرعامل شرکت «ایمپادکو» نیز در سخنانی گفت: معادن «سنگان» جزو ذخایر قابل اطمینان کشور است و فولاد خراسان با اجرای این پروژه، نرخ تمام شده تولیدات خود را کاهش و این اطمینان نسبی را به سهامداران خود خواهد داد که خوراک ۲۵ سال آینده مجتمع از این محل تامین شود. ابوالفضل ذبیحی‌حصاری، با تقدیر از تلاش‌های مدیران‌عامل شرکت‌های فولاد خراسان، ایریتک و دیگر افرادی که در انجام این پروژه سهیم هستند، افزود: اجرای این گونه پروژه‌ها دست کم ۳۶ ماه زمان می‌برد که گاه تا ۵۰ ماه نیز به طول می‌انجامد، اما این‌که فولاد خراسان با مدیریت دکتر کسری غفوری در تلاش‌اند تا این پروژه را در کمتر از ۲۴ ماه به فرجام برسانند، واقعا بایسته قدردانی است. ذبیحی با تشریح فعالیت‌های شرکت تحت مسئولیت خود، اظهار کرد: «ایمپادکو» درحال‌حاضر به عنوان یکی از شرکت‌های زیرمجموعه فولاد خراسان، تولید ۸۰۰ هزار تن آهن‌اسفنجی را نیز بر عهده دارد و امیدواریم با تلاش هیات‌مدیره، مساعدت مدیریت فولاد خراسان و شرکت ایریتک، در آینده نزدیک شاهد نهایی‌شدن قرارداد توسعه از ۸۰۰ هزار به ۱.۲ میلیون تن و ساخت و بهره‌برداری طرح توسعه در ۱۵ماه باشیم. ذبیحی در پایان، پروژه ساخت کارخانه کنسانتره را یک حرکت ملی توصیف و اظهار امیدواری کرد که منطقه خراسان رضوی با حمایت همه‌جانبه مسئولان شاهد رشد و شکوفایی هرچه بیشتر باشد.

بحران مجدد در صنعت فولاد

یک عضو اتاق بازرگانی ایران با اشاره به اینکه قطعی گاز به صنعت فولاد کشور ضرر چشمگیری وارد خواهد کرد، گفت: دولت باید برای جلوگیری از ضرر کارخانه‌های فولادی برنامه‌ریزی مناسبی داشته باشد، اما اگر گاز صنایع دچار مشکل شود، ضربه مهلکی به اقتصاد کشور وارد خواهد شد. بهرام شکوری در گفت‌وگو با فولادبان در رابطه با مشکلات گاز در زمستان گفت: هر کسی که در جایگاهی قرار می‌گیرد، باید برنامه‌ریزی مناسب برای آن کار را داشته باشد. یک فعال اقتصادی، برای تولید، خرید مواد اولیه و دیگر مراحل تولید برنامه‌ریزی مخصوص دارد و دولت هم باید در راستای تأمین نیاز کشور، چه خانگی و چه تولیدی، برنامه‌ریزی خاص خود را داشته باشد تا دچار مشکل نشود. وی با اشاره به اینکه قطعی گاز در کارخانه‌ها ممکن است به اقتصاد کشور ضربه بزند، تصریح کرد: به این ترتیب، کسانی که در صنایع فعالیت دارند، هم در خانه و هم در محل کار خود دچار مشکل می‌شوند یعنی قطعا اولویت تأمین گاز باید در صنایع باشد چرا که در صورت قطعی گاز، برق و در نهایت ضرر کارخانه‌ها، در نهایت مردمی آسیب خواهند دید که سر سفره صاحبان سرمایه نشسته‌اند. عضو اتاق بازرگانی ایران افزود: دولت باید تمهیداتی را بیندیشد که حداقل، امسال مشکلی در گاز و برق نداشته باشیم. سال گذشته، شاهد قطعی گاز در کارخانه‌ها بودیم و فعالان صنعت به واسطه قطعی گاز ضرر زیادی کردند. به این ترتیب، قطعی گاز نه به نفع مردم، نه به نفع تولیدکننده و نه به نفع دولت است و دولت باید تمام تلاش خود را بکند تا جلوی آن را بگیرد. شکوری در پایان صحبت‌های خود گفت: با توجه به اینکه قطع شدن گاز کارخانه‌ها در صنایع حتما در زمستان اتفاق خواهد افتاد، میزان ضرری که به زنجیره فولاد وارد خواهد شد، به مدت قطعی بستگی دارد و طبیعتا، هر چقدر این میزان قطعی بیشتر باشد و شاید با زیاد شدن قطعی گاز مانند قعی برق در تابستان شاهد کاهش شدید تولید باشیم.

رشد فروش و سود خالص گل گهر

گل گهر با داشتن معادن غنی از سنگ آهن به عنوان یکی از مطرح‌ترین قطبهای فعال معدنی، صنعتی در خاورمیانه است و نقش مهمی در تامین سنگ آهن و آهن اسفنجی کشور دارد. این شرکت با ظرفیت تولید بیش از ۱۵ میلیون تن کنسانتره و بیش از ۱۰ میلیون تن گندله بزرگترین تولیدکننده آهن اسفنجی و گندله کشور است که هیچ چالشی حتی قطع برق و محدودیت‌های عرضه در بورس مانع روند رو به رشد تولید و سودآوری آن نشده است. در همین زمینه محمود زیدآبادی، معاون مالی و اقتصادی گل گهر در تشریح آخرین وضعیت عملکرد ۶ ماهه گل گهر، خبر از رشد ۱۳۰ درصدی فروش و رشد ۱۵۰درصدی سود خالص شرکت نسبت به سال گذشته داد. به گزارش دنیای معدن، همین امر موتور توسعه گل گهر را پرشتاب‌تر ساخته است. درادامه مشروح گزارش را می‌خوانید.

عملکرد ٦ ماهه گل گهر را در تامین مالی پروژه‌ها تشریح بفرمایید؟

در ۶ ماهه امسال فروش شرکت رشد ۱۳۰ درصدی داشته و میزان سود خالص شرکت طی ۶ ماهه به بیش از ۱۱ هزار میلیارد تومان رسید که در مقایسه با مدت مشابه رشد ۱۵۰ درصدی داشته است. در کنار سودآوری عالی شرکت، شاهد وصول مطالبات و افزایش کیفیت سود شرکت بوده‌ایم؛ به گونه‌ای که وجه نقد حاصل از عملیات شرکت طی ۶ ماه امسال به بیش از ۶ هزار میلیارد تومان رسیده است و شاهد رشد ۶۲ درصدی در جریان وجه نقد عملیاتی بوده‌ایم. این دو محرک منجر به خلق وجه نقد مناسب جهت تأمین مالی پروژه‌ها شده‌اند. به گونه‌ای که طی ۶ ماه امسال میزان سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت شرکت یا به عبارت دیگر وجه نقدی که صرف سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت شده در مقایسه با مدت مشابه رشد ۲۱۰ درصدی داشته است و همین‌طور رشد ۱۵۰ درصدی در وجوه مصرف شده در طرح‌های توسعه‌ای را شاهد بوده‌ایم.

روند نرخ سهام گل گهر را در بازار سهام چگونه ارزیابی می‌کنید و آینده نرخ سهام گل گهر را چگونه می‌بینید؟

به جرأت می‌توان گفت با وجود وضعیت نه چندان مناسب بازار سرمایه طی ۷ ماهه امسال، این شرکت بیشترین تلاش را جهت حفظ ارزش بازاری انجام داده است. به گونه‌ای که بازدهی سهم گل‌گهر از ابتدای سال تاکنون ۵۷ درصد بوده است در حالیکه بازدهی شاخص کل کمتر از ۸ درصد بوده است. در بازارهای موازی هم، بازدهی ارز حدود ۱۱ درصد و بازدهی سکه و طلا حدود ۶ درصد بوده است. واقعیت این است که نرخ آتی سهم گل‌گهر نیز بسیار وابسته به شرایط آتی بازار سرمایه است اما آنچه به ما مربوط می‌شود این است که با سودآوری مناسب و حمایت به موقع از سهام، بتوانیم بیشترین بازدهی را نصیب سهامداران شرکت کنیم.

تاثیر نوسان نرخ ارز بر برنامه‌های توسعه‌ای گل گهر چه بوده و پیش‌بینی شما از روند قیمتی ارز تا پایان سال چیست؟

نوسان نرخ ارز (چه مثبت و چه منفی) تأثیر منفی در توسعه اقتصادی به همراه داشته است. به عبارت دیگر بهترین وضعیت ثبات نرخ ارز می‌باشد. بی‌ثباتی قطعاً منجر به کاهش مزیت‌های رقابتی جهت جذب سرمایه‌گذاران خواهد شد. این کلیات تأثیر نوسان نرخ ارز می‌باشد؛ اما در شرکت گل‌گهر با توجه به برنامه‌ریزی‌های صورت پذیرفته در طرح‌های توسعه و تأمین ارز مورد نیاز در زمان مناسب تقریبا توانسته‌ایم نوسانات بازار ارز را مدیریت کنیم. در شرایط کنونی پیش‌بینی نرخ ارز بسیار مشکل است و بستگی به تفاهم یا عدم تفاهم در مذاکرات هسته‌ای دارد. از دید بنده حداقل نرخ ارز با فرض تفاهم دامنه قیمتی ۱۸ تا ۲۲هزار تومان است و در صورت عدم تفاهم دامنه قیمتی ۲۷هزار تا ۳۲هزار تومان برای امسال است.

چشم‌انداز محصولات زنجیره ارزش افزوده فولاد را چگونه تحلیل می‌کنید؟

عمده فعالیت شرکت گل‌گهر تمرکز بر ابتدای زنجیره ارزش فولاد بوده است دقیقاً جایی که کشور نیاز بالایی به محصولات آن دارد. به نظر بنده آینده این زنجیره وابسته به توسعه کشور است، ما اگر بتوانیم تقاضای خفته شده در کشور خصوصا در مناطق کمتر توسعه یافته کشور را بیدار کنیم آینده بسیار خوبی برای این صنعت متصور هستم اما اگر نتوانیم در داخل کشور تقاضا ایجاد کنیم به مرور زمان با مشکل روبه‌رو می‌شویم.

طلا دوباره بد آورد

گروه معدن

طلا یک بار دیگر به پایین مرز ۱۸۰۰ دلار سقوط کرد و تحلیلگران وال استریت را نسبت به روند نرخ این فلز ارزشمند در هفته جاری بدبین کرد. به گزارش ایسنا، طلا هفته پیچیده‌ای داشت و آمار اقتصادی مختلف و موضع موافق تحکیم سیاست پولی بانک مرکزی کانادا نیروی صعودی را از این فلز ارزشمند دور کرد.

بهای معاملات هر اونس طلا در معاملات روز جمعه بازار امریکا آخرین بار ۱۸ دلار و ۷۰ سنت معادل یک درصد کاهش یافت و در ۱۷۸۳ دلار و ۹۰ سنت بسته شد و برای کل هفته حدود یک درصد کاهش نشان داد اما رشد ماهانه یک درصدی داشت.

بازارها سرگرم هضم کندی شدید اقتصاد امریکا بودند که برای سه ماهه سوم گزارش شد. همچنین شاخص نرخ مخارج مصرف شخصی که معیار محبوب بانک مرکزی امریکا برای سنجش تورم است، در سپتامبر در نرخ بالای ۳.۶ درصد ماند. بانک مرکزی کانادا هفته گذشته با پایان دادن به برنامه تسهیل پولی و جلو بردن زمان افزایش نرخهای بهره همه را غافلگیر کرد.

در نظرسنجی هفتگی کیتکونیوز از تحلیلگران وال استریت، ۱۳ نفر شرکت کردند که از میان آنها ۵۳.۸ درصد نسبت به روند نرخ طلا بدبین بودند در حالی که ۳۰.۸ درصد نظر خنثی داشتند و ۱۵.۴ درصد به افزایش نرخ خوش بین بودند.

سرمایه‌گذاران خُرد همچنان نسبت به طلا خوش بین ماندند. از میان ۷۴۵ نفری که در نظرسنجی آنلاین کیتکونیوز شرکت کردند، ۶۰.۵ درصد به نرخ طلا خوش بین، ۲۲.۵ درصد بدبین و ۱۷ درصد نظر خنثی داشتند.

مارک چندلر، مدیرکل شرکت بانوک برن گلوبال فارکس به کیتکونیوز گفت: حساب باز کردن بازار روی افزایش زودتر از موعد نرخهای بهره و تحکیم سریعتر سیاست پولی روی نرخ طلا تاثیر گذاشته است. طلا هفته گذشته بالاترین سطح محدوده معاملاتی اخیرش را تست کرد اما در آستانه تعطیلات پایان هفته ریزش کرد و به نرخ پایین جدیدی نزولی کرد. به نظر می‌رسد پیشروی اکتبر به پایان رسیده باشد. هدف نرخ طلا در هفته جاری ۱۷۶۸ دلار و سپس ۱۷۵۷ دلار است. دلار قویتر عامل دیگری است که باعث شده است تحلیلگران نسبت به روند نرخ طلا در کوتاه مدت بدبین باشند. کالین سیژینسکی، استراتژیست ارشد بازار در شرکت مدیریت دارایی SIA در این باره گفت: من به دلار امریکا در هفته جاری خوش بین هستم. با تداوم رشد فشارهای تورمی، تصور می‌کنم بانک مرکزی امریکا لحن موافق افزایش نرخهای بهره را در نشست آتی خود داشته باشد و به آغاز تعدیل برنامه ماهانه خرید اوراق قرضه اشاره کند.

نتیجه نشست سیاست پولی بانک مرکزی امریکا بعدازظهر روز چهارشنبه اعلام می‌شود و مهم‌ترین رویداد هفته خواهد بود. رویداد مهم بعدی انتشار آمار اشتغال ماهانه امریکا در روز جمعه است. تحلیلگرانی که نظر خنثی دارند، تاکید می‌کنند تا زمانی که طلا نتواند مرز ۱۸۰۰ دلار را با موفقیت بشکند، در بازه معاملات وسیعی که گرفتار شده است، خواهد ماند.

جیم ویکاف، تحلیلگر ارشد کیتکونیوز گفت: روند طلا در نمودار روزانه افزایشی است اما روز جمعه خریداران ضعیف شدند و طلا باید نیروی جدیدی را نشان دهد تا روند صعودی را زنده نگه دارد. دارین نیوسام، رئیس شرکت دارین نیوسام آنالایز اظهار کرد: در کوتاه مدت طلا باید هدف ۱۷۶۰ دلار را حفظ کند که سطح حمایتی مهم بعدی محسوب می‌شود.

افزایش واردات فولاد امریکا

موسسه آهن و فولاد امریکا (AISI) گزارش داد که میزان واردات فولاد این کشور بیش از ۳۴ درصد رشد کرده است.

به گزارش فولادبان، موسسه آهن و فولاد امریکا (AISI) گزارش داد که ایالات متحده در سپتامبر ۲۰۲۱ درمجموع ۳/۲۳۷/۰۰۰ تن خالص فولاد وارد کرده که شامل ۲/۴۶۹/۰۰۰ تن محصولات فولادی تمام‌شده است.

واردات فولاد امریکا در سپتامبر نسبت به اوت ۱۶/۷ درصد و واردات محصولات فولادی تمام‌شده ۱۷/۱ درصد رشد کرده است. در ۹ ماهه اول سال ۲۰۲۱ واردات فولاد و واردات محصولات فولادی تمام‌شده به امریکا به ترتیب ۲۳/۸۰۶/۰۰۰ و ۱۶/۶۸۴/۰۰۰ تن خالص بوده که هر دو ۳۴/۹ درصد نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۰ افزایش یافته است. با ادامه این روند برآورد می‌شود که کل واردات سالانه فولاد به امریکا در سال ۲۰۲۱ به ۳۲۲ میلیون تن برسد که ۴۴ درصد نسبت به سال ۲۰۲۰ افزایش خواهد داشت.

سهم محصولات فولادی تمام‌شده از بازار مصرف امریکا در سپتامبر ۲۵ درصد و در ۹ ماه اول سال ۲۱ درصد برآورد شده است. در ماه سپتامبر، بیشترین حجم واردات فولاد تمام‌شده امریکا به ترتیب از کشورهای زیر بوده است:

کره جنوبی (۲۹۹/۰۰۰ تن، افزایش ۸۰ درصدی نسبت به ماه اوت)، ترکیه (۱۱۸/۰۰۰ تن، افزایش ۶۵ درصدی)، تایوان (۹۴/۰۰۰ تن، کاهش ۱۱ درصدی)، آلمان (۸۸/۰۰۰ تن ۱۰ درصد افزایش) و ژاپن (۸۲/۰۰۰ تن ۶ درصد افزایش). همچنین در ۹ ماه اول سال ۲۰۲۱ بزرگ‌ترین صادرکنندگان فولاد به امریکا به ترتیب کشورهای زیر بوده‌اند:

کره جنوبی (۲/۰۹۵/۰۰۰ تن، افزایش ۳۸ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۰)، ژاپن (۷۴۹/۰۰۰ تن، افزایش ۲۸ درصدی)، ترکیه (۶۷۵/۰۰۰ تن، افزایش ۵۸ درصدی)، آلمان (۶۴۸/۰۰۰ تن، افزایش ۲۴ درصدی) و تایوان (۶۳۳/۰۰۰ تن، افزایش ۳۷ درصدی).

خبر

پیش فروش زغال سنگ ایالات متحده تا سال ۲۰۲۲

تقریبا هر تکه زغال سنگی که معدنچیان امریکایی در سال آینده از زمین بیرون می‌آورند قبلا فروخته شده است، زیرا افزایش نرخ گاز طبیعی شرکت‌های برق را وادار به سوزاندن آلاینده‌ترین سوخت‌های فسیلی می‌کند. به گزارش فولاد ایران، شرکت انرژی پیبادی، بزرگترین تامین‌کننده امریکایی، قراردادهای خرید خود برای بیش از ۹۰ درصد زغال سنگ را برای سال آینده بسته است.

Arch Resources Inc، تولیدکننده شماره ۲ انرژی امریکا، نیز برای تمام تولیدات سال ۲۰۲۲ خود با شرکت‌های آب و برق قراردادهایی را با نرخ متوسط ۲۰ درصد بالاتر از قیمت‌های فعلی تنظیم کرده است.

تقاضا برای برق در حال افزایش است، زیرا اقتصاد جهانی پس از همه گیری و نزدیک شدن به فصل زمستان بهبود می‌یابد و نرخ گاز طبیعی را به بالاترین حد خود می‌رساند.

حتی با وجود افزایش تولید زغال سنگ در سال آینده، تولیدکنندگان برق تا جای ممکن، قراردادهای چند ساله خرید زغال سنگ را امضا می‌کنند. در حالی که رهبران جهانی هفته آینده در گلاسکو در کنفرانس آب و هوای سازمان ملل متحد گرد هم می‌آیند، این قراردادهای طولانی مدت شواهد دیگری هستند که انتقال به انرژی پاک تا آینده نزدیک امکانپذیر نیست.

تقدیر از مدیرعامل فولاد هرمزگان در همایش طرح ایران مهربان

در همایش طرح ایران مهربان که با حضور آیت‌الله کاظم صدیقی امام جمعه موقت تهران، مرتضی بختیاری رئیس کمیته امداد امام خمینی(ره)، سردار محمد زهرایی رئیس بسیج سازندگی کشور و جمعی از خیرین ۱۴۰۰ در دفتر مرکزی کمیته امداد امام خمینی برگزار شد از مهندس عطاالله معروفخانی مدیرعامل فولاد هرمزگان برای حمایت از ایتام و فعالیت‌های خیرخواهانه و عام المنفعه در سال‌جاری تقدیر شد.

آیت‌الله کاظم صدیقی در همایش طرح ایران مهربان، اجرای این طرح را موجب گشایش در امر خیر دانست و افزود: بهره‌برداری از ظرفیت کار خیر در طرح ایران مهربان برای ایتام و محسنین، الگو گرفتن از امیرالمومنین(ع) است.

دبیرکل بنیاد بین‌المللی غدیر با بیان اینکه اقدامات خیران را از نزدیک

پیگیری می‌کنم، اظهار کرد: کسی که ایمان داشته باشد و براساس ایمان برای آخرت خود کاری کند، بالاترین پاداش برای او این است که خدواند از او تشکر می‌کند.

امام جمعه موقت تهران تکفل کردن ایتام آل پیغمبر(ص) را بالاترین درجه کار خیر دانست و خاطرنشان کرد: در انجام کار خیر مهم این است که امام زمان یادمان کند و مورد شکر الهی قرار بگیریم.

سردار محمد زهرایی رئیس بسیج سازندگی کشور نیز با اشاره به اینکه خیران حلقه‌های میانی بین مردم، دستگاه‌های اجرایی و نیازمندان هستند، ادامه داد: امروز شاهد آن هستیم خیران به این پویش پیوستند و مردم ثابت کردند در شرایط سخت و تنگناها، در کنار هم قرار خواهند گرفت.

فولاد هرمزگان در سال‌جاری با تحت پوشش قراردادن ۲۰۰۰ یتیم در استان هرمزگان، در این پویش خیرخواهانه شرکت کرده است.

پیشروی فرونشست در اصفهان

گروه معدن

خشک شدن بستر رودخانه زاینده‌رود اصفهان را زلزله‌ای خاموش به نام فرونشست زمین مواجه کرده و موجب ایجاد شکاف‌ها و فرونشست‌های متعددی در مناطق مختلف اصفهان همانند آثار تاریخی، خیابان‌ها و بسیاری از ساختمان‌های این کلانشهر شده است.

به گزارش تسنیم، با خشک شدن بستر رودخانه زاینده‌رود در اصفهان و هشدارهای خطرناک که در گذشته نادیده گرفته شد، اکنون اصفهان را با زلزله‌ای خاموش به نام فرونشست زمین مواجه کرده است و سبب ایجاد شکاف‌ها و فرونشست‌های متعددی در مناطق مختلف اصفهان همانند آثار تاریخی، خیابان‌ها و بسیاری از ساختمان‌های این کلانشهر شده است.

پدیده فرونشست زمین ناشی از نبود تعادل بین تغذیه و برداشت سفره‌های آب زیرزمینی است که در ایران طی خشکسالی‌های پیاپی و استفاده بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، نبود استفاده از شیوه‌های نوین آبیاری و کشت محصولات با نیاز آبی بالا و رایج در اغلب پهنه‌های کشور سبب شده است میزان آب زیرزمینی در همه دشت‌های ایران کاهش یابد و فرونشست در سطح وسیع در اغلب دشت‌ها و زمین‌های هموار کشورمان در حال رخ دادن باشد. براساس تحقیقات به عمل آمده، مناطقی از جمله جنوب و جنوب غرب تهران و شمال شهر اصفهان بیشتر از سایر نقاط با وضعیتی بحرانی روبه‌رو هستند و این موضوع سبب شده تا نگاه‌ها از مدت‌ها قبل به خطرات ناشی از فرونشست زمین در این مناطق باشد. خطراتی که سیستم‌های شهرسازی، جاده‌ای، حمل‌ونقلی و زیرساخت‌ها را تهدید کرده و جان شهروندان را نیز با خطر روبه رو می‌سازد.

در متون علمی انجمن علوم مهندسی آب بر مواردی از جمله انحلال، آب شدگی یخ‌ها و تراکم نهشته‌ها، حرکت آرام زمین و خروج گدازه و یا عملیات انسانی نظیر معدن کاری یا برداشت آب زیرزمینی و نفت به عنوان دلایل و عوامل فرونشست زمین اشاره شده است. با نگاهی به عوامل ذکر شده به خوبی می‌توان مهم‌ترین دلیل فرونشست زمین در اصفهان را یافت و آن خشکسالی و برداشت آب‌های زیرزمینی است.

▣ برداشت بی‌رویه آب از سفره‌های زیرزمینی

منصور شیشه فروش، مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان در این باره اظهارکرد: امروز باید به سمت و سویی حرکت کرد که منابع آب موجود را به خوبی حفظ کنیم. براساس گزارش‌های ارائه شده در دهه اخیر شاهد کاهش ۱۵ تا ۲۰ درصد از بارندگی‌ها بوده‌ایم. ۴۰ درصد از روان آب‌ها نیز در کشور کاهش یافته که این موضوع شرایط خاصی را بر کشور حاکم کرده است. منصور شیشه فروش بیان کرد: برای سازگاری با شرایط خشکسالی و کم آبی طرح‌هایی موفقیت آمیز خواهد بود که قابلیت اجرایی شدن را داشته باشند و بتوان آنها را در کمترین مدت زمان ممکن به مرحله اجرا رساند. خوشبختانه امروز طرح‌های دانشگاهی و علمی خوبی بر روی میز قرار دارد تا بتوانیم با شرایط موجود کم آبی سازگاری پیدا کنیم.

وی فرونشست را زلزله خاموش دانست و ادامه داد: خشکسالی اثرات متعدد زیست محیطی را به همراه دارد و شرایط گرد و غبار، آلودگی هوا، فرو نشست زمین و غیره از آن جمله هستند و برداشت بی‌رویه آب از سفره‌های زیرزمینی این مسئله را تشدید می‌کند. باید با انجام کارهای مطالعاتی از حفر چاه جدید جلوگیری کرد زیرا برداشت بی‌رویه آب از سفره‌های زیرزمینی باعث فرونشست زمین شده است.

▣ فرونشست به‌علت خشکی زاینده‌رود است

حسینعلی حاجی‌دلیگانی، عضو هیات‌رئیسه مجلس، آب را اصلی‌ترین زیرساخت‌های اصفهان عنوان کرد و با اشاره به اهمیت احیای حوضه آبریز زاینده‌رود اظهارکرد: اصلی‌ترین زیرساخت اصفهان که نبود آن دیگر زیرساخت‌ها را مورد تهدید قرار داده، آب است. متاسفانه الان چشم‌انداز روشنی در پیش روی زاینده‌رود وجود ندارد و آنچه که امروز لازم است انجام شود تبیین عمق فاجعه و ایجاد گفتمان زاینده‌رود و آسیب‌های ناشی از خشکی این رود در سطح ملی است.

وی، پیرامون آسیب‌های ناشی از خشکی زاینده‌رود تصریح کرد: متاسفانه بحران فرونشستی که امروز اصفهان به علت خشکی زاینده‌رود با آن مواجه شده است، آسیب‌های حتمی در پی دارد، از جمله تخریب و نابودی آثار تاریخی، زیربناهای صنعتی و حتی تاسیسات و زیرساخت‌هایی که از اصفهان عبور می‌کنند، مثل خطوط گاز یا راه‌آهن و غیره از جمله آسیب‌هایی است که خشکی زاینده‌رود در پی داشته است.

▣ تکلیف اصفهان پس از ۲۰ سال مشخص شود

عباس حاج رسولی‌ها، رئیس کمیسیون اقتصادی، حقوقی و گردشگری شورای اسلامی شهر اصفهان در چهاردهمین جلسه علنی شورای شهر اصفهان با اشاره به بحث فرونشست در اصفهان، گفت: از دیگر مشکلات کلیدی موجود مبحث فرونشست زمین در اصفهان است. سوال من این است که آیا حتما باید منارجنبان، عالی‌قاپو و بناهای تاریخی از میان رود تا همگی جدی گیرند؟

وی افزود: اگر آب جاری شود فرونشست، اشتغال، گردشگری که بسیار در اقتصاد موثر است، حل می‌شود. خواهشمندم که استاندار بخواهند بحث آب در دستور کار سران سه قوه قرار گیرد و به نوعی تکلیف اصفهان پس از ۲۰ سال مشخص شود.

▣ باید برای حفظ آثار تاریخی فکری کرد

عباس مقتدایی، نماینده مردم اصفهان در مجلس درباره مشکل زاینده‌رود و بحران فرونشست در اصفهان بیان کرد: متاسفانه اصفهان در حال فروریختن است به این معنا که اصفهان دچار یک زلزله عظیم در طول چند سال شده و این موضوع خطرات بسیاری را در پی داشته است. این پیش‌لرزه‌های زلزله را در خانه‌های همه مردم اصفهان، در پل‌های تاریخی و ابنیه میراثی می‌توان مشاهده کرد.

وی درباره ترک‌های صورت گرفته در آثار تاریخی اصفهان ادامه داد: این ترک‌هاکه بر دیواره سی و سه پل، دیواره مسجد امام و گنبدهای فیروزه‌ای شناخته شده بین‌المللی دیده می‌شود، بسیار اهمیت دارد. این ترک‌ها تا عمق برج‌ها در مناطق مختلف و در ورزنه اصفهان در مسجد ساخته شده دوره تیموری قابل دیدن است و متأسفانه پیش‌لرزه‌هایی است که لرزه اصلی آن بر اساس اسناد تعریف شده نزدیک است.

وی خاطرنشان کرد: در گزارش رسمی که کارشناسان به من ارائه دادند، مدیریت نادرست بر منابع آب، به عنوان علل اصلی بحران فرونشست، مورد تاکید قرار گرفته است. منابع آب تغذیه‌کننده دشت به خارج از دشت رفته و این خروج آب از دشت یعنی ویرانی و بحرانی که امروز با آن روبه‌رو هستیم.

▣ جریان زاینده‌رود باید دائمی باشد

رضا اسلامی، مدیرکل سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی استان اصفهان با تاکید بر اینکه کل زندگی انسانی در اصفهان تحت تاثیر فرونشست قرار گرفته، گفت: در مناطق شمال اصفهان فرونشست نمود بیشتری دارد اما این بدان معنی نیست که مابقی مناطق در امنیت هستند، بلکه همه مناطق شهر در خطر قرار دارند. اگر امروز ترک‌های حاصل از فرونشست ترمیم شود، در بهترین حالت بین ۵ الی ۱۰ سال دیگر باز خود را نشان خواهد داد. مگر آنکه ۲۰۰ متر زمین را بکنند تا به سنگ‌بستر برسند، آیا این امر شدنی است؟

ژوی خاطرنشان کرد: تخریب بناهای تاریخی تنها گوشه‌ای از تبعات فرونشست است، الان یک جمعیت ۲.۵ میلیون نفری در معرض خطر قرار گرفته‌اند. در بهترین حالت ۱۸ سال دیگر آبی در آبخوان زاینده‌رود وجود نخواهد داشت و در آن زمان دیگر فقط شهرک نیروهوایی تخلیه نمی‌شود، بلکه خانه‌های مسکونی لحظه‌ای فرو می‌ریزند و اصفهان تبدیل به شهری خالی از سکنه خواهد شد.

اسلامی افزود: ضخامت آبرفت میدان نقش‌جهان بین ۱۰۰ تا ۱۲۰ متر بوده و به طبع ضخامت لایه دانه‌ریز هم در این منطقه بیشتر است. در این منطقه چاه‌های آب زیادی برای شرب و یا آبیاری فضای سبز وجود دارد و برای کاهش سرعت فرونشست در این منطقه، علاوه بر دائمی بودن جریان زاینده‌رود، باید این چاه‌ها نیز مسدود شوند، در غیر این صورت با رسیدن به کف آبخوان، میدان نقش‌جهان نیم متر فرونشست غیرمتقارن خوهد داشت. هیچ راهی برای نجات شهر نیست مگر در گام نخست برداشت از آبخوان را متوقف کنیم و در گام دوم جریان دائمی زاینده‌رود باید برقرار باشد.

مدیرکل سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی استان اصفهان گفت: در بستر آبخوان زاینده‌رود حدود ۱۴ هزار حلقه چاه مجاز و حدود ۱۲ هزار حلقه چاه غیر مجاز وجود دارند که باید برداشت از آنها به حداقل رسیده و یا کامل متوقف شود. چاه‌های غیر مجاز باید بلافاصله مسدود شوند. اگر جریان دائمی زاینده‌رود برقرار باشد و برداشت از آبخوان هم کاهش یابد، سرعت فرونشست کاهش پیدا خواهد کرد و بعد از مدتی به حالت پایدار خواهد رسید. وی تصریح کرد: اگر با ادامه روند فعلی آب به کف آبخوان برسد، میدان نقش‌جهان ۴۶ سانتی‌متر فرونشست غیرمتقارن خواهد داشت. مسجد جامع عباسی نیز ۱۰ سال است که در دست بازسازی قرار دارد و هر گوشه‌ای از مسجد را که بازسازی می‌کنند، گوشه دیگر ترک می‌خورد و تعمیر روی تعمیر است که در مسجد انجام می‌شود. ترک‌های فرونشست در پل خواجو هم کاملا ظاهر شده است، در ایوان‌های پل خواجو ترک‌هایی وجود دارد که تعدادی از آنها پر شده اما در بغل آنها بازهم ترک‌های فرونشست در حال ایجاد شدن است، چون پل خواجو در بستر آبرفت با ضخامت ۴۰ تا ۵۰ سانت بنا شده و مشکل اصلی در داخل زمین است. اسلامی اظهارکرد: سازه‌هایی که در بستر زاینده‌رود مثل سی‌وسه پل، پل خواجو، پل چوبی و غیره به شکلی بنا شده‌اند که همیشه باید آب در جریان باشد. زمین در حال فرونشست است و به صورت قائم نیز به سازه‌ها فشار وارد می‌کند و بنا ترک می‌خورد. زمانی که چشمه‌ها خشک و مرگ آبخوان فرا برسد، سرعت فرونشست کاهش پیدا خواهد کرد. در آن صورت می‌توانند بستر زاینده‌رود را آسفالت کنند تا حداقل گرد و خاک مردم را بیمار نکند، اما الان زاینده‌رود هنوز خاصیت باروری دارد و اگر به صورت پایدار جریان یابد، می‌تواند آبخوان را تغذیه کند و سرعت فرونشست کاهش یابد، البته برای این اتفاق باید خروجی آبخوان را کاهش دهیم و آبی برداشت نشود.

▣ علت فرونشست‌های خطرناک امروز

رسول میرباقری، رئیس کمیسیون عمران، معماری و شهرسازی شورای اسلامی شهر اظهارکرد: زاینده‌رود امروزه دارای مصوبات ۹ ماده‌ای بوده که یکی از اصلی‌ترین بندهای این مصوبه عدم بارگذاری جدید بر روی این رودخانه بوده در حالی که متاسفانه این بند رعایت نمی‌شود و در زمینه بارگذاری جدید حتی امروزه کشمکش‌هایی نیز وجود دارد. وضعیت بحرانی آب به هیچ وجه در شان اصفهان نبوده و بی‌توجهی به موضوعات در دهه‌های گذشته امروز ما را به فرونشست‌های خطرناک کشانده است.

وی گفت: درحال‌حاضر زلزله‌ای به نام فرونشست دیوار خانه‌های مردم اصفهان را به لرزه درآورده و برای جلوگیری از این اتفاق چاره‌ای به جز جاری بودن زاینده‌رود نیست. لازم است که از تمامی اندیشمندان، صاحبان نظر، اساتید دانشگاه و شرکت‌های دانش‌بنیان در زمینه حل مشکل آب دعوت به عمل‌اید تا طرح‌های خود را ارائه دهند.

▣ صدای زلزله خاموش در اصفهان به گوش می‌رسد

عباس مقتدایی، رئیس مجمع نمایندگان شهر اصفهان درباره فرونشست‌های اخیر و بحران آب در اصفهان بیان کرد: وضعیت بحران آب در شان اصفهان نیست و این بی‌توجهی‌های یکی دو دهه گذشته باعث شده در کنار خشکسالی به آرامی به سمت فرونشست زمین پیش برویم که این معضل هم داستانی است و اگر رسیدگی نشود به یک زلزله در اصفهان تبدیل خواهد شد.

وی ادامه داد: یک زلزله به نسبت خاموش با نام فرونشست که صدای آن از در و دیوار کوچه‌های شهر اصفهان شنیده می‌شود یکی از علت اصلی فرونشست به خاطر خشکی آب و فشرده شدن زمین است و اگر از یک حدی بیشتر شود زلزله به وجود می‌آورد و آثار تاریخی و باستانی و همچنین خانه‌های مسکونی ویران می‌شود.

▣ فرونشست زمین در ابعاد مختلف

ابوالفضل ابوترابی، نماینده مردم نجف‌آباد، تیران و کرون در مجلس در این خصوص اظهارکرد: یکی از جدی‌تری خطراتی که استان اصفهان با آن روبه‌رو است بحران فرونشست زمین است که در تاکنون در ابعاد مختلفی موجب خسارت به اصفهان شده است و اگر از آن غفلت شود، خسارت‌های بسیار بزرگتری ایجاد خواهد کرد و آرام آرام میراث تاریخی اصفهان از جمله پل‌ها و بناهای تاریخی این استان را به سمت نابودی می‌کشاند.

وی خاطرنشان کرد: اصرار بر حمایت از توسعه صنایع آب‌بر در اصفهان اشتباه بزرگتری است و نباید با این کار به بحران فرونشست زمین دامن زد همچنین اشتباه بزرگ دیگری که در حال انجام است، توسعه و ساخت کارخانجات فولاد در استان چهارمحال و بختیاری است که سفره‌های زیرزمینی آب حوضه آبریز زاینده رود را خالی و استان‌های چهارمحال و بختیاری و اصفهان را به کام اژدهای فرونشست خواهد برد.

▣ مشکلات ناشی از خشکی زاینده‌رود به‌دلیل سوءمدیریت است

حجت‌الاسلام سیدناصر موسوی‌لارگانی، نماینده مردم فلاورجان در مجلس درباره پیگیری نمایندگان در موضوع آب اظهارکرد: نمایندگان استان حتی در دوره‌های قبل و در بیش از ۱۹ جلسه فقط در موضوع آب با معاون اول، رئیس‌جمهور و وزیر جلسه برگزار کردیم. در این دوره نیز جلساتی قبل از رای اعتماد به وزیر نیرو و سایر وزرا پیرامون موضوع آب داشتیم و حتی با وزیر گردشگری و وزیر فرهنگ و ارشاد، پیرامون موضوع آب صحبت کردیم؛ چراکه راه احیاء گردشگری و میراث ارزشمند استان اصفهان که می‌تواند چندین برابر نفت ارزش افزوده داشته باشد، در گرو احیاء زاینده‌رود است.

وی افزود: اگر موضوع آب حل نشود، فرونشست زمین و ترک‌های عمیقی که در آثار تاریخی نمایان شده، قطعا تخریب این آثار تاریخی را به دنبال دارد. این ثروت ملی ارزشمند متعلق به گذشتگان و آیندگان ما هستند.

▣ فرونشست زمین اثر سوءمدیریت است

حجت‌الاسلام محمدتقی نقدعلی، نماینده مردم خمینی‌شهر در مجلس پیرامون عوامل بحران فرونشست زمین در استان تصریح کرد: متاسفانه برخی عوامل طبیعی و انسانی دست به‌دست هم داده و اوضاع فعلی یعنی فرونشست دشت اصفهان را به‌دنبال داشته است، برداشت‌های بی‌رویه از منابع زیرزمینی، بارگزاری‌های ناروا بر حوزه آبریز زاینده‌رود و جبران نشدن برداشت‌هایی که از منابع زیرزمینی و آبخوان صورت گرفته از عوامل انسانی این اتفاق است.

وی اظهارکرد: این مسئله از مهم‌ترین مسائل به‌شمار می‌رود و در جلسه اخیر مجمع نمایندگان یکی از مهم‌ترین سرفصل‌های بحث ماجرای فرونشست بود که خداراشکر همه نمایندگان اتفاق نظر داشتند که باید در این زمینه تدبیری دیده شود. البته بحث فرونشست زمین متاسفانه یکی از مباحثی است که فقط مختص اصفهان نبوده و بسیاری از مناطق کشور به این درد مبتلا شده‌اند که این درد در اثر سوءمدیریت است.

امروز فرونشست یکی از مسائل مهم در اصفهان به شمار می‌رود که تنها راه‌حل آن جاری شدن زاینده‌رود به نظر می‌رسد.

برداشت ۳میلیون و ۸۷۴هزار تن مواد معدنی در چهارمحال و بختیاری

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت چهارمحال و بختیاری گفت: در نیمه نخست امسال سه میلیون و ۸۷۴ هزار و ۶۶۴ تن مواد معدنی در استان برداشت شد که این میزان در مقایسه با ۳ میلیون و ۸۰ هزار و ۷۲۹ تن نیمه نخست سال قبل ۲۶ درصد رشد داشته است.

به گزارش ایرنا، سجاد رستمی در هشتمین شورای معادن چهارمحال و بختیاری در امسال تاکید کرد: امسال ۱۵۴ معدن دارای پروانه بهره‌برداری در استان وجود دارد که نسبت به ۱۷۵ مورد سال گذشته ۱۲ درصد کاهش داشته است.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت با اشاره به فعالیت ۱۲۱ معدن فعال در استان گفت: تعداد معادن فعال این استان در نیمه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۲ درصد افزایش پیدا کرد.

وی افزود: هم‌اکنون ۳۳ معدن غیرفعال وجود دارد که نسبت به ۷۶ معدن غیرفعال استان در نیمه نخست سال گذشته ۵۶ درصد کمتر شده است.

رستمی تصریح کرد: در نیمه نخست سال گذشته یک میلیارد و ۹۰۰ میلیون ریال حقوق دولتی معادن در استان وصول شد که این میزان در نیمه نخست امسال با ۵۱ درصد رشد در نیمه نخست امسال به ۲ میلیارد و ۹۰۰ میلیون ریال رسید.

وی یادآور شد: هم‌اکنون یک‌هزار و ۶۳ نفر در معادن شاغل هستند که نسبت به نیمه نخست سال قبل ۱۸ درصد افزایش دارد.

وی گفت: در نیمه نخست امسال چهار پروانه اکتشاف معدن در صادر شد که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۳ درصد افزایش نشان می‌دهد.

رستمی تاکید کرد: در این مدت ۲ فقره گواهی کشف معدن در استان صادر شد که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۰۰ درصد رشد دارد.

وی افزود: تعداد پروانه‌های بهره‌برداری صادر شده برای معادن استان در نیمه نخست امسال و مدت مشابه سال گذشته ۲ فقره بوده است.

استاندار چهارمحال و بختیاری نیز گفت: حقوق دولتی مربوط به معادن این استان به‌موقع دریافت شود و نباید اجازه داد برخی افراد با سهل‌انگاری و سوءاستفاده، به‌دنبال تعطیلی معادن و پرداخت نکردن حقوق دولتی باشند.

اقبال عباسی تاکید کرد: سازمان صنعت، معدن و تجارت موظف است که به‌صورت مستمر نسبت به فعالیت معادن و پرداخت حقوق دولتی آن در استان پیگیری لازم را انجام دهد.

اعضای شورای معادن چهارمحال و بختیاری با درخواست رفع سلب صلاحیت ۱۳ معدن در سطح استان موافقت کردند و براساس نظر این اعضا قرار شد این معدن‌ها تا پایان فروردین‌ماه ۱۴۰۱ در اختیار بهره‌برداران قبلی قرار گیرد و در صورت پرداخت به‌موقع حقوق دولتی و فعالیت مستمر، این مدت افزایش یابد و در غیر این‌صورت لغو شود.

از معادن چهارمحال و بختیاری هشت نوع ماده معدنی شامل سنگ تزئینی ساختمان، مواد اولیه سیمان، گچ، شن، ماسه، سیلیس، خاک نسوز و دولومیت استخراج می‌شود.

اخبار

همایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در خراسان جنوبی برگزار می‌شود

استاندار خراسان جنوبی از برپایی همایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و نمایشگاه فرصت‌ها و مزیت‌های سرمایه‌گذاری استان خبر داد.

به گزارش ایسنا، حمید ملانوری، در ستاد توسعه خاوران خاطرنشان کرد: باید نمایشگاهی برپا شود که بتواند فضای حوزه سرمایه‌گذاری و فرصت‌ها و مزیت‌های استان را به درستی ترسیم کند.

وی ادامه داد: هدف از برگزاری این همایش، دعوت از همه علاقمندان به سرمایه‌گذاری از داخل و خارج استان است تا فرصت‌های سرمایه‌گذاری این خطه برایشان تبیین شود.

استاندار با اشاره به آغاز طرح مطالعات و اکتشافات معدنی تصریح کرد: این طرح که در چهار شهرستان بیرجند، سربیشه، خوسف و درمیان و نیز ۸۵ روستا اجرا می‌شود، در ۴۰ سال گذشته در سطح کشور بی‌نظیر است.

ملانوری خاطرنشان کرد: این طرح قرار است ظرف مدت یک سال انجام شود و بیش از ۲۰۰ میلیارد تومان گردش مالی در استان به همراه دارد و اجرای این طرح، تحولی بزرگ در حوزه علمی معدن در استان ایجاد خواهد کرد و نتایج آن برای آینده استان بسیار مفید است.

وی با تأکید بر اینکه معدن از محورهای مهم توسعه استان است، گفت: با اجرای این طرح، اطلاعات کافی از داشته‌های استان در حوزه معدن مشخص می‌شود.

استاندار اظهار کرد: تأمین اعتبار مورد نظر برای اجرای طرح مطالعات و اکتشافات حوزه معدنی استان از محل حقوق دولتی است که از معادن دریافت می‌شود که همواره پیگیر آن بوده‌ایم تا منافع آن به خود منطقه برگردد.

ملانوری ادامه داد: با پیگیری‌های مدیریت استان، اعتبار این طرح از محل منابع ایمیدرو تأمین می‌شود و این حرکت می‌تواند پایه ادامه فعالیت‌های مشابه در استان و در سطح کشور باشد.

وی با اشاره به اینکه طرح مطالعات و اکتشافات معدنی استان به نام پدران علم استان نامگذاری می‌شود، یادآور شد: همکاران صنعت، معدن و تجارت باید این مهم را در دستور کار خود قرار دهند چراکه ما تکلیف داریم نخبگان و اندیشمندان خود را تکریم کنیم.

استاندار خراسان جنوبی بیان کرد: در همین راستا در جلسه سال آینده که برای ارائه نتایج طرح برگزار می‌شود از پداران علم استان تجلیل به عمل خواهد آمد چراکه گرامیداشت یاد و نام آنها باعث تقویت ذهنیت مثبت در جامعه نخبگانی استان و ایجاد انگیزه در جامعه خواهد شد.

کارخانه فولاد یاسوج به چرخه تولید برگشت

معاون صنایع و معادن سازمان صنعت، معدن و تجارت کهگیلویه و بویراحمد گفت: کارخانه فولاد بویراحمد که به دلایل گوناگونی تعطیل شده بود با همت سرمایه‌گذاری جدید به چرخه تولید باز گشت.

دارا فرامرزی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: بازسازی کارخانه فولاد یاسوج در اسفند ۱۳۹۹ آغاز شد و با ۳۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری به چرخه تولید باز گشت.

محمد جابریان، سرمایه‌گذار جدید این کارخانه نیز اظهارکرد: با راه‌اندازی مجدد این کارخانه ۲۵۰ نفر به صورت مستقیم در این کارخانه مشغول به کار شدند.

وی بیان کرد: روزانه ۲۳۰ تن شمش فولادی در این کارخانه تولید می‌شود و تا یک ماه آینده فاز جدید آن نیز راه‌اندازی خواهد شد.

جابریان عنوان کرد: با راه‌اندازی فاز دوم این کارخانه علاوه تبدیل شمش‌های فولادی به محصول تازه، محصولات آن به خارج صادر خواهد شد. وی افزود: با راه‌اندازی فاز دوم ۲۰۰ نفر مشغول به کار خواهند شد و ظرفیت تولید روزانه هم به ۴۰۰ تن در روز می‌رسد. از ابتدای سال گذشته تا شهریور امسال ۴۰ واحد صنعتی غیرفعال در استان به چرخه تولید باز گشت.

در بررسی عملکرد صنایعی که با حمایت‌های دولتی سودده هستند، مطرح شد

تولید در مسیر غیر مولد

مرضیه احقاقی

ایران از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های ویژه‌ای در بخش معدن و انرژی برخوردار است و بر همین اساس نیز توسعه اقتصادی و صنعتی در کشور ما به مراتب آسان‌تر از بسیاری از مناطق جهان است. با این وجود، حرکت در مسیر توسعه به الزاماتی نیاز دارد؛ ازجمله آنکه تولید باید در مسیر واقعی، مولد و رقابتی باشد.

بررسی روند تولید و سوددهی شرکت‌های فعال در زنجیره فولاد حکایت از آن دارد که تولید در این بخش، آنقدرها هم واقعی و منطبق با سیاست‌های کلان اقتصادی نیست. تولید در این زنجیره آنجا به سوددهی قابل‌توجهی می‌رسد که انواع حمایت‌های دولتی در قالب اعطای یارانه متمرکز می‌شود. این صنایع با بهره‌گیری از سود حاصل از یارانه حتی امکان توسعه نیز می‌یابند. اما این رشد لزوما مولد و سازنده نیست، چراکه حذف حمایت‌های یادشده از سوددهی این صنایع می‌کاهد و حتی مانع رقابت‌پذیری تولیدات آنها در بازار جهانی خواهد شد.

تمرکز سود و توسعه در حلقه‌های میانی

علی‌محمد ابویی‌مهریزی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» و در ارزیابی مولد بودن یا نبودن تولید در بخش معدن و صنایع وابسته به آن به‌ویژه در حوزه زنجیره فولاد و ارزیابی واقعی بودن رشد در این صنعت، گفت: درحال‌حاضر بیشترین سود تولید در زنجیره فولاد به حلقه‌های میانی یعنی تولید شمش فولادی تعلق دارد. برهمین اساس نیز واحدهای معدنی کشور در طول سال‌های اخیر با درک این شرایط و حمایت‌هایی که از سوی سیاست‌گذاران دولتی از این بخش می‌شود، توسعه خود را به سمت حلقه‌های میانی زنجیره پیش برده‌اند. درواقع با احداث واحدهای ذوب و فولادسازی تلاش کرده‌اند از سود متمرکز در این حلقه بهره‌مند شوند. البته تولید در حلقه‌های میانی زنجیره فولاد به‌دلیل جذب قابل‌توجه یارانه‌های دولتی به سوددهی منتهی می‌شود.عضو هیات مدیره انجمن نوردکاران گفت: در شرایطی که شاهد افزایش نرخ ارز و رشد روزافزون تورم در اقتصاد کشور هستیم، نمی‌توانیم رشد و بهبود شرایط تولید و سودآوری را مولد و واقعی بدانیم. صنایع میانی فولاد کشور مواد اولیه خود را ریالی خریداری می‌کنند و با احتساب نرخ ارز در بازار داخلی به فروش می‌رسانند. کما اینکه درحال‌حاضر شمش فولادی تولیدشده در کشور که با بهره‌مندی از انواع حمایت‌های دولتی همچون مواد اولیه ارزان و انواع یارانه‌های انرژی تولید شده با احتساب نرخ دلار در معاملات بورس کالا عرضه می‌شود. این روند برای بسیاری از محصولات دیگر تولید شده در کشور همچون انواع کاتالیزورها، کابل‌ها، موتورها و... جریان دارد. وی افزود: در چنین شرایطی هر صنعتی یارانه و حمایت بیشتری از دولت دریافت کند، سود بیشتری را از آن خود خواهد کرد. بدون تردید در چنین شرایطی، اقتصاد کشور به سمت مولد بودن پیش نخواهد رفت. در همین حال سرمایه نیز به سمت حلقه‌هایی جذب می‌شود که از امتیازات بیشتری برخوردار هستند. این فعال صنعت فولاد در ادامه اظهارکرد: انرژی ارزان، مواد اولیه با احتساب نرخ‌های ریالی و به‌مراتب ارزان‌تر از نرخ جهانی، نیروی انسانی ارزان در مقایسه با نرخ‌های جهانی، نرخ پایین حمل‌ونقل در کشور و فروش محصولات با احتساب نرخ ارز مهم‌ترین عواملی هستند که روند تولید را در برخی صنایع ما سودده و رقابت‌پذیر می‌کند. اما این سوددهی تنها در اختیار افراد معدودی قرار دارد و به همان نسبت صنایع و افراد دیگری از این روند تبعیض‌آمیز توزیع یارانه متضرر می‌شوند. ابویی در پاسخ به سوالی مبنی بر چگونگی سیاست درست برای پیش‌رفت تولید و اقتصاد به سمت و سوی مولد شدن گفت: صادرات ما برای اغلب صنایع معاف از مالیات و عوارض است. این صنایع از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های داخلی در مسیر تولید خود استفاده می‌کنند. محیط‌زیست و هوای ما را آلوده می‌کنند. اما در نهایت بدون احتساب هیچ نوع مالیاتی روانه بازارهای جهانی می‌شوند. این درحالی است که در روند احداث صنایع موردبحث عموما از ظرفیت‌های مالی داخلی و توان صندوق توسعه نیز استفاده شده است. در چنین شرایطی برای بهبود وضعیت اقتصاد ۲ راهکار وجود دارد. نخست آنکه تمامی منابع تولید و اقتصاد در کشور آزاد شود و در ادامه به صنایع اجازه فروش آزاد و با احتساب نرخ‌های جهانی داده شود. وی افزود: چنانچه اقتصاد کشور آزاد باشد و تولید به بستری رقابتی منتقل شود، اغلب صنایع بزرگ کشور که ریشه دولتی دارند، از پس این رقابت بر نخواهند آمد. ابویی راه‌حل دیگر برای اصلاح شرایط موجود و گام برداشتن به سمت اقتصاد مولد را بهره‌گیری از عوارض و مالیات صادراتی به‌عنوان ۲ شاخصه تنظیم‌کننده بازار نام برد. فروش داخلی یک محصول در بازار داخلی مشمول ۲۵ درصد مالیات می‌شود؛ درحالی که اگر همین کالا در بازار جهانی به فروش برسد، معاف از مالیات خواهد بود. درنتیجه فروش این محصول در بازار جهانی حتی با بهای پایین‌تر برای تولیدکننده سود بیشتری را به همراه دارد. عضو هیات مدیره انجمن نوردکاران گفت: این سیاست درنهایت مانع توسعه و تداوم تولید در کشور و ارزش‌آفرینی هرچه بیشتر می‌شود؛ سود آن نیز تنها به جیب عده‌ای خاص می‌رود؛ بنابراین بازنگری در استراتژی‌های یادشده ضروری به‌نظر می‌رسد. وی در پاسخ به شبهاتی که درباره قاچاق مواد اولیه معدنی و کالاهای واسطه‌ای در این صنعت با فروش ارزان آنها در بازار داخلی ایجاد می‌شود، گفت: مواد معدنی یا شمش کالاهای حجیمی هستند و قاچاق آنها از مبادی غیررسمی معنی ندارد، مگر آنکه این انتقال از مبادی رسمی باشد که با توجه به نظارت‌های موجود، ممکن به‌نظر نمی‌رسد. این فعال صنعت فولاد در پایان گفت: متاسفانه کسانی که از یارانه دولتی بیشترین بهره را می‌برند به صنایع پایین‌دستی انگ رانت‌خواری می‌زنند، در حالی که عملکرد شرکت‌ها در سامانه کدال کاملا شفاف و مشخص است.

حمایت یک‌جانبه و بی‌ثمر

آنوش رحام، دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» و در پاسخ به سوالی مبنی بر واقعی بودن رشد صنایع معدنی در کشور به‌ویژه در زنجیره فولاد، گفت: فعالان زنجیره فولاد به‌ویژه در حلقه‌های میانی در طول سال‌های گذشته توانسته‌اند ضمن افزایش تولید، سودآوری چشمگیری را از آن خود کنند. با این وجود نمی‌توان ادعا کرد روند مساعد و قابل‌قبولی بر تولید این بخش حاکم است یا به بیانی دیگر شرایط تولید در این صنعت مولد نیست.وی افزود: دولت‌ها همواره در طول سال‌های گذشته با اعطای انواع یارانه پیدا و پنهان، از صنایع بزرگ و مادر حمایت کرده‌اند. اما در زمان محاسبه سود و زیان این شرکت‌ها، نقش این دست حمایت‌ها و یارانه‌ها در نظر گرفته نمی‌شود. به همین ترتیب نیز بخشی از این یارانه‌ها در روند بررسی عملکرد شرکت‌ها در قالب سود عملیاتی شناسایی می‌شود. این درحالی است که انتظار می‌رود یارانه یادشده در زنجیره تولید به حلقه‌های بعدی منتقل و درنهایت مصرف‌کننده نهایی از آن منتفع شود.دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی گفت: هدف دولت از اعطای یارانه به تولیدکننده این است که نرخ تمام‌شده محصولات نهایی را کاهش دهد، با این وجود هدف یادشده محقق نمی‌شود. در روند قیمت‌گذاری فولاد میانی (انواع شمش فولاد) در بورس کالا، از نرخ فروش این محصول در بازار جهانی و همچنین نرخ ارز استفاده می‌شود؛ بدین‌ترتیب تمام یارانه‌ای که باید به حلقه‌های پایانی و مصرف‌کننده نهایی منتقل شود، در قالب سود این تولیدکنندگان منظور می‌شود. رحام گفت: با توجه به شرایط حاکم بر روند تولید صنایع فولادی کشور، روش اداره این مجموعه‌های تولیدی بسیار هزینه‌بر است و در آنها به فاکتورهای مهمی مانند ارتقای بهره‌وری و کاهش هزینه‌های تولید توجه کافی نمی‌شود. در همین حال هیچ‌گونه نظارتی بر نحوه مصرف یارانه‌ها و بهره‌مندی از آنها در حلقه انتهایی وجود ندارد. در واقع این صنایع با توجه به انواع حمایت‌های دولتی نسبت به‌بهبود شرایط تولید خود بی‌توجه بوده‌اند و همین موضوع کارآیی آنها را زیر سوال برده است. این فعال صنعت فولاد در پاسخ به سوالی مبنی بر راهکار بهبود شرایط موردبحث و حرکت اقتصاد به سمت مولد بودن و ارتقای تولید، گفت: اصلاح و بازبینی در نظام اعطای یارانه به صنایع کشور ضروری است. این یارانه باید با هدف حمایت از مصرف‌کننده نهایی در اختیار صنایع قرار گیرد و نظارت کاملی به انتقال آن در حلقه‌های گوناگون زنجیره تولید وجود داشته باشد.

اعطای یارانه در حالت فعلی هیچ تاثیری بر نرخ نهایی محصول مورداستفاده توسط مصرف‌کننده نهایی ندارد؛ چراکه مبنای قیمت‌گذاری محصول براساس نرخ جهانی و نرخ ارز است؛ درحالی‌که انتظار می‌رود این دست محصولات میانی با احتساب هزینه تمام‌شده تولید و همچنین کسر یارانه در اختیار حلقه‌های بعدی تولید قرار گیرند.

رحام افزود: بسیاری از صنایع بزرگ کشور با وجود ادعاهایی که برای سوددهی دارند اما در عمل فاقد بازدهی کافی هستند، با این وجود در مقایسه با واحدهای مشابه خارجی، سوددهی بیشتری را از آن خود می‌کنند، چراکه باز هم بحث اعطای یارانه و احتساب آن در روند سوددهی واحدهای فولادی کشور مطرح است.

رحام در ادامه با اشاره به یارانه قابل‌توجهی که در بخش حمل‌ونقل به صنایع تعلق می‌گیرد، گفت: مواد اولیه و محصولات تولید شده در زنجیره فولاد حجیم هستند؛ بنابراین سهم قابل‌توجهی از حمل جاده‌ای یا ریلی را به خود اختصاص می‌دهند. سوخت اختصاص‌یافته به حمل جاده‌ای در کشور ما به مراتب ارزان‌تر از نرخ‌های جهانی است؛ بدین‌ترتیب بدون آنکه به یارانه حمل توجه ویژه‌ای شود، یارانه قابل‌توجهی به صنایع با توجه به نقل‌وانتقال با سوخت ارزان اعطا می‌شود.

بدون تردید اگر بهای سوخت در کشور ما واقعی شود، بسیاری از فعالان صنعت فولاد کشور حتی از پس صادرات محصولات خود برنخواهند آمد. درواقع صنایع فولادی ما حتی با وجود بهره‌مندی از یارانه قابل توجه نتوانسته‌اند به سمت تولید رقابتی پیش بروند. این درحالی است که دولت می‌توانست به جای اعطای یارانه حمل‌ونقل به صنایع، زمینه توسعه زیرساخت‌های جاده‌ای کشور را فراهم کند.

وی در پایان تاکید کرد: از مجموع موارد یادشده می‌توان اینطور نتیجه گرفت که تولید در صنایع فولاد کشور براساس شرایط مولد و رقابتی شکل نگرفته است. در چنین شرایطی این صنایع بسیار ناکارآمد هستند و تغییر در نحوه اداره و مدیریت آنها ضروری به‌نظر می‌رسد.

سخن پایانی

بسیاری از صنایع مادر در کشور ما با بهره‌مندی از انواع حمایت‌های دولتی شکل گرفته‌اند. البته این دست حمایت‌ها برای راه‌اندازی یک صنعت منطقی و مشوق تولید و توسعه کسب‌وکارهای مختلف است. با این وجود، از آنجاکه حمایت‌های یادشده بدون حساب‌وکتاب ادامه یافته‌اند، این صنایع خود را با شرایط روز تولید در دنیا منطبق نکرده‌اند و درنتیجه از مسیر اصلی توسعه بازمانده‌اند. صنایع یادشده در شرایط حذف یارانه دیگر توان رقابت در بازارهای جهانی نخواهند داشت؛ بنابراین چنانچه اصلاح شرایط موجود در اولویت اهداف سیاست‌گذاران باشد، باید استراتژی‌های خود را در این حوزه تغییر دهند.

محدودیت تامین گاز بین همه صنایع توزیع شود

یک عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در خصوص نتایج نشست رسته آهن اسفنجی این انجمن گفت: استقبال خوبی از این نشست به عمل آمد و همه شرکت‌های تولیدکننده در این جلسه حضور یافتند که می‌توان به شرکت‌های فولاد خراسان، آهن و فولاد غدیر نی ریز، پارس فولاد سبزوار، فولاد میانه، مجتمع فولاد اردکان، توسعه آهن و فولاد گل گهر، فولاد قائنات، آهن و فولاد غدیر ایرانیان، فولاد سیرجان ایرانیان و فولاد کاوه جنوب اشاره کرد.

به گزارش چیلان، اسدالله فرشاد گفت: رسته آهن اسفنجی مانند دیگر رسته‌های زنجیره فولاد از قطعی‌های پیاپی برق در تابستان امسال متضرر شدند. زمانی که فولادسازان کشور در پی قطع برق با کاهش تولید رو به رو می‌شوند، در نتیجه از مواد اولیه کمتری استفاده می‌کنند و همین امر بر میزان تولید کارخانجات آهن اسفنجی نیز تاثیرگذار است و آنها نیز باید میزان تولید خود را کاهش دهند زیرا برای مدت طولانی نمی‌توان آهن اسفنجی را انباشت کرد. وی ادامه داد: محور اصلی نشست رسته آهن اسفنجی بحث در خصوص پیش‌بینی محدودیت گاز در فصل سرما بود. این محدودیت‌ها در سال‌های اخیر معمولا از دی ماه آغاز می‌شود و لذا برای پیشگیری از مشکلات ناشی از قطعی گاز همفکری شد تا تصمیمات لازم اتخاذ شد. فرشادگفت: در این جلسه مقرر شد همکاران اطلاعات دقیق دیماند و مصرف گاز مجموعه خود را استخراج کرده و در اختیار انجمن نیز قرار دهند تا پیگیری لازم از طریق جلسات مشترک انجمن با وزارتخانه صنعت، معدن وتجارت و نفت و شرکت ملی گاز انجام شود. عضو هیات مدیره انجمن فولاد گفت: با توجه به آمار ارائه شده توسط شرکت ملی گاز، پیش‌بینی شده است که حدود ۲۰۰ میلیون متر مکعب در روز در ایام پیک، مصرف را کاهش دهند که این اقدام بدون برنامه‌ریزی صحیح و لحاظ کردن اطلاعات واقعی از همه صنایع، سبب آسیب جدی به تولید فولاد کشور می‌شود. وی افزود: برآورد انجمن بر این است که اگر ۳۲ میلیون تن آهن اسفنجی در سال تولید شود، پیک مصرفی گاز واحدهای احیاء مستقیم حدود ۲۹ میلیون مترمکعب در روز است. در بخش گندله‌سازی تقریبا یک پنجم این مقدار و در بخش نورد و فولادسازی‌ها هم تقریبا معادل گندله‌سازی مصرف گاز وجود دارد. بنابراین کل مصرف زنجیره فولاد به حدود ۴۵ میلیون مترمکعب در روز می‌رسد که معادل ۷ درصد مصرف گاز کشور است. فرشاد اضافه کرد: ترکیب مصرف گاز در کشور به گونه‌ای است که حدود ۱۱ درصد خوراک پتروشیمی، ۹ درصد سوخت پتروشیمی، ۴۱ درصد مصارف خانگی، ۲۵ درصد صنعت، ۲ درصد کشاورزی، ۴ درصد تجاری، ۶ درصد حمل‌ونقل و ۷ درصد کل زنجیره فولاد را در برمی گیرد. پس این ضرورت وجود دارد اطلاعات دقیق و کاملی از وضعیت مصرفی خود را به وزارت خانه‌های صنعت، معدن وتجارت و نفت ارائه دهیم. وی ادامه داد: مسئله‌ای که در این جلسه به عنوان شاه کلید حل مسئله مطرح شد، توزیع عادلانه مصرف گاز در کل کشور است. بنابراین اگر محدودیتی نیز بخواهد در ماه‌های آتی اعمال شود، بایدکاملا عادلانه بین همه صنایع تقسیم شود. فرشاد در خصوص پیشنهاد سوخت جایگزین هم گفت: سوخت‌های جایگزین پیشنهاد جالبی نیست چرا که بیشتر کارخانه‌های احیاء مستقیم، قابلیت مصرف سوخت دوگانه ندارند و اگر هم داشته باشند، در مصرف آن محدودیت هایی وجود دارد. عضو هیات مدیره انجمن فولاد گفت: می‌توان برای جبران کمبود گاز برنامه‌ریزی کرد به طور مثال دولت و یا بخش خصوصی را وارد عرصه کرد تا این بخش بتواند با کمک به دولت در خرید گاز از کشور ترکمنستان، کمبود گاز صنایع شمال شرق کشور را جبران کند. وی افزود: موردی دیگر که در این جلسه هم اندیشی مطرح و قرار شد در جلسات بعدی پیگیری شود بحث ثبت اطلاعات شرکت‌ها در سامانه جامع تجارت است. وی گفت: با توجه به این که مدیر کل دفتر صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن وتجارت به روسای سازمان‌های صنعت، معدن وتجارت استان‌ها و تمامی فعالان تولید و توزیع کل زنجیره فولاد تاکید کرده در راستای شفاف‌سازی توزیع زنجیره تامین کالاهای بورسی اطلاعاتشان را درسامانه جامع تجارت ثبت کنند، انجمن از همه اعضا خواسته است اطلاعاتشان را در این سامانه ثبت کنند.

یادداشت

پیامدهای حمایت ناکارآمد از صنایع

مرضیه احقاقی
روزنامه‌نگار

تعاریف متعددی برای فعالیت مولد یا غیرمولد ارائه شده است. در برخی از مقالات اقتصادی تولید نامولد را به آن دسته از فعالیت‌ها نسبت داده‌اند که درنتیجه آنها سود حاصل می‌شود اما این سوددهی زمینه رشد اقتصادی را فراهم نمی‌کند.

درواقع چنانچه این دست فعالیت‌های اقتصادی حذف شوند، شاهد ارتقای رشد اقتصادی خواهیم بود. در تعریف دیگری می‌توان از هر فعالیتی که به ایجاد ارزش‌افزوده منجر شود و در همین حال سطح تولید ملی را ارتقا دهد با عنوان تولید یا فعالیت مولد نام برد.

با توجه به تعاریف مطرح‌شده، هر نوع فعالیت واسطه‌گری و دلالی را می‌توان در رده فعالیت‌های غیرمولد دانست.

واسطه‌گری در حوزه صنایع معدنی در طول سال‌های گذشته به‌شدت مطرح بوده است. بدین معنی که عده‌ای تنها با تکیه بر منابع مالی و بهره‌مندی از خلأهای قانونی و همچنین با دسترسی به رانت اطلاعاتی، اقدام به خرید یک محصول از مبادی دولتی و فروش آن در بازار آزاد با قیمت‌های بالاتر می‌کنند.

بدین‌ترتیب سود قابل‌توجهی ازآن عده‌ای خاص می‌شود. در طول سال‌های گذشته بارها شاهد چنین شرایطی در حوزه خریدوفروش مواد اولیه در بخش معدن و صنایع معدنی بوده‌ایم و بارها نسبت به عوارض آن هشدار داده شده است.

با این وجود، نبود سیستم نظارتی قوی و همچنین ضعف در سیستم آماری مانع جلوگیری از چنین فعالیت‌های نامولد و مضری برای اقتصاد شده است. در ادامه از نبود شرایط مساعد اقتصادی و تکانه‌های تورمی می‌توان به‌عنوان محرکی برای توسعه فعالیت‌های نامولد در بخش اقتصاد نام برد. در ادامه باید خاطرنشان کرد که تعاریف دیگری نیز از فعالیت‌های غیرمولد ارائه شده است. به‌عنوان مثال، برخی فعالان اقتصادی، کسب‌وکارهایی را که بر بستر رانت ایجاد شده‌اند را غیرمولد می‌دانند.

با توجه به تعریف یادشده فعالیت بسیاری از تولیدکنندگان که از حمایت‌های ویژه دولتی در مسیر تولید خود بهره‌مند هستند را هم می‌توان در رده تولید غیرمولد جای داد.

در تعریف یادشده تاکید می‌شود که فعالیت‌های اقتصادی در ذات خود نه مولد هستند و نه غیرمولد. آنچه نوع یک فعالیت اقتصادی را مشخص می‌کند، بستری است که آن فعالیت را ایجاد می‌کند. چنانچه آن بستر به‌واسطه رانت ایجاد شود، فعالیت نیز نامولد خواهد بود اما اگر بستر رقابت مهیا باشد، آن فعالیت می‌تواند مولد باشد. با توجه به تعریف مطرح‌شده می‌توان اینطور ادعا کرد که بهره‌مندی از رانت، امتیازات ویژه یا انواع انحصار دولتی حتی اگر خلاف قانون نباشد، زمینه تولید در شرایط غیرمولد را فراهم می‌کند. به‌علاوه آنکه درنهایت به زیان منافع ملی کشور است و حذف آن ضروری به‌نظر می‌رسد.

بسیاری از فعالیت‌های بخش معدن و صنایع معدنی کشور با بهره‌گیری از امتیازات ویژه شکل گرفته‌اند. این دست حمایت‌ها که ابتدا قرار بود زمینه توسعه عملکردی صنایع را فراهم کند در ادامه منجر به عادت صنایع به انواع امتیازات و انحصارهای دولتی شد.

بسیاری از این امتیازات همچون مواد اولیه ارزان، منابع ارزان انرژی، نیروی کار ارزان و... در بستری قانونی به صنایع اعطا می‌شود اما در بلندمدت مانع توسعه عملکردی و بهبود شرایط تولید و رقابت‌پذیری آنها را فراهم کرده است.

در چنین شرایطی این کسب‌وکارها به سمت سودسازی با احتساب شرایط ویژه انحصارگرایانه یا حمایت‌های دولتی پیش رفته‌اند. اما در همین زمان از بهبود عملکرد خود و توسعه واقعی و مولد بازمانده‌اند.

بنابراین از عملکرد آنها می‌توان با عنوان مصداقی در حوزه تولید نامولد نام برد و تاکید کرد در بستری اشتباه نمی‌توان به سمت بهبود و توسعه اقتصادی گام برداشت.

بدون تردید برای رفع این دست چالش‌ها باید برنامه‌ریزی کرد و با حذف تدریجی یارانه‌های اعطاشده به صنایع در مسیر بهبود واقعی تولید گام برداشت.

روزگار معدن

دوشنبه ● ۱۰ آبان ۱۴۰۰ ● ۲۵ ربیع‌الاول ۱۴۴۳ ● اول نوامبر ۲۰۲۱ ● سال چهارم ● شماره ۷۱۶

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر

مدیر فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: هنر سرزمین سبز

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

دریچه

از افزایش نرخ بهره بین بانکی تا تبعات منفی بر اقتصاد

مدیرعامل گروه مالی آوای باران گفت: افزایش نرخ بهره بین بانکی، بر تمامی نظام اقتصادی کشور اثر منفی دارد چون زمینه‌ساز افزایش حجم نقدینگی و در نتیجه افزایش تورم می‌شود. علیرضا تاج‌بر در گفت‌وگو با سنا، نرخ بهره بین بانکی را یکی از بزرگ‌ترین مشکلات اقتصاد ملی برشمرد و اظهار کرد: در کشور، رشد بسیار بالای نقدینگی مشاهده می‌شود که این رویه هر سال مضاعف می‌شود. متأسفانه افزایش نرخ بهره بین بانکی سریالی ادامه‌دار است و همچنان این نرخ به‌صورت ملایم در حال افزایش است. وی ادامه داد: نخستین زیان افزایش نرخ بهره بین بانکی، متوجه بازار سرمایه می‌شود و مردم دومین ضررکنندگان این موضوع هستند؛ زیرا افزایش نرخ بهره بین بانکی و افزایش حجم نقدینگی به تبع آن، پیامدهای بسیار بالای تورمی دارد. تجربه افزایش نرخ بهره بین بانکی در گذشته، این موضوعات را نشان داده است؛ بنابراین، باید از این امر اجتناب شود. به گفته این کارشناس بازار سرمایه، اگرچه ممکن است در ظاهر افزایش نرخ بهره مُسکن کوتاه‌مدتی برای مهار تورم و نقدینگی محسوب شود، اما در میان‌مدت حتماً منجر به افزایش حجم نقدینگی و تورم می‌شود و تأثیر منفی نیز بر بازار سرمایه و اقتصاد کشور می‌گذارد. وی سخنان دولتمردان در حمایت از بازار سرمایه را مدنظر قرار داد و تصریح کرد: اگر دولتمردان شعار حمایت از این بازار را سر می‌دهند و با مبانی آن آشنایی دارند، نباید اجازه افزایش نرخ بهره بین بانکی را بدهند. زیرا، مبانی بازار سرمایه، تولید و شکوفایی صنایع است. مدیرعامل گروه مالی آوای باران با اشاره به اینکه در گفتار، از کاهش نرخ بهره صحت می‌شود، در حالی که در عمل، نرخ بهره به صورت خزنده در حال افزایش است، گفت: تا زمانی که تصمیم‌گیران کلان به‌ویژه وزارت اقتصاد، به بازار سرمایه اعتقاد نداشته باشند، شاهد بهبود فضای کسب‌وکار و تولید نخواهیم بود. لازمه توجه ویژه به بازار سرمایه، کاهش نرخ بهره بین بانکی و در نتیجه نرخ سود بانکی است. وی با تأکید بر اینکه افزایش نرخ بهره به نفع اقتصاد ملی نیست، خاطرنشان کرد: اگر چه نرخ بهره بین بانکی به نظر می‌رسد که تنها در میان بانک‌ها باشد، اما در حقیقت، این موضوع بر کل فضای اقتصادی کشور اثرگذار است. زیرا زمانی که نرخ بهره بین بانکی افزایش می‌یابد، نرخ بهره سرمایه‌گذاری بدون ریسک نیز افزایش می‌یابد. البته در کوتاه‌مدت این نوع از سرمایه‌گذاری بدون ریسک است و در سال‌های آتی نکول‌هایی را در اوراق دولتی با وضعیت فعلی نقدینگی و استقراض، خواهیم داشت. به گفته این کارشناس بازار سرمایه، فلسفه ارز ۴۲۰۰ تومانی، برای جلوگیری از فشار ناشی از افزایش نرخ کالاهای وارداتی بر مردم بوده است. در حالی که در واقعیت این اتفاق پیش نیامد و تنها به شکل‌گیری رانت برای عده‌ای منجر شد و اثر ارز ۴۲۰۰ تومانی در زندگی مردم دیده نشد. وی با مدنظر قرار دادن صنایعی که همچنان از این ارز بهره‌مند هستند، خاطرنشان کرد: متأسفانه در نرخ فروش، بهای تمام شده محصولات این صنایع و قیمتی که به‌دست مصرف‌کننده نهایی می‌رسد، اثر این ارز مشاهده نمی‌شود اما بدون شک حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی منجر به حذف رانت‌های ایجاد شده می‌شود و اقدام بسیار مؤثری در حذف دلالان است. به‌طور کلی، چند نرخی بودن ارز، به نفع مصرف‌کننده نهایی و مردم نیست.

اخبار

نقش کلیدی بازار سرمایه در ساخت مسکن

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گفت: بازار سرمایه محور نظام تأمین مالی برای ساخت مسکن در کشور بوده و نقش مهمی را در فعالیت‌های ساخت ایفا می‌کند. محمدرضا پور ابراهیمی داورانی با پیشنهاد استفاده از توان شرکت‌های بورسی در ساخت یک میلیون دستگاه آپارتمان در سال به سنا گفت: تولید یک میلیون مسکن در طول یک سال طرح بزرگی است که استفاده از توان شرکت‌های بورسی تأثیر فوق العاده‌ای برای اجرایی شدن آن دارد. وی افزود: ساخت یک میلیون واحد مسکونی در سال، در صورت تأمین زمین و منابع مالی، قابل اجرا است و بهترین روش سرمایه‌گذاری در حوزه مسکن، استفاده از صندوق پروژه‌ها و صندوق زمین و ساختمان است زیرا کمک می‌کند مردم منابع خود را به سمت این صندوق‌ها بیاورند تا با استفاده از آنها و مدیریت صحیحی که بر آن حاکم است با نوسانات شدید مواجه نشوند. نماینده مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی عنوان کرد: کسری موجود در ساخت مسکن، رکود فعالیت‌های ساختمانی و حجم زیادی از نقدینگی‌ها باعث شده تا تشکیل صندوق‌های زمین و مسکن و صندوق پروژه‌ها با هدف افزایش تولید در حوزه ساختمان، بهترین گزینه برای تامین مالی مسکن در کشور باشد. وی اضافه کرد: فعالیت در حوزه مسکن باید کاملا مدیریت شده و فعالیت صندوق‌ها هم با یکدیگر هماهنگ باشد و همچنین حجم نقدینگی هم به سمت و سوی تولید حرکت کند. این نماینده مردم در مجلس شورای اسلامی در ادامه اظهار کرد: بازار سرمایه به عنوان محور نظام تامین مالی برای برون رفت مشکلات صنعت ساخت‌وساز و احیای آن بسیار موثر است. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی خاطر نشان کرد: این موضوع در دستور کار دولت قرار گرفته و به نظر من کار مهمی در این زمینه صورت خواهد گرفت.

زمان عرضه «تجلی» مشخص شد

نخستین شرکت پروژه محور بازار سرمایه ۲ آذر امسال در فرابورس ایران عرضه می‌شود به گزارش روابط عمومی شرکت تجلی توسعه معادن و فلزات، پذیره‌نویسی سهام شرکت تجلی از طریق عرضه عمومی سه شنبه ۲ آذر سال ۱۴۰۰ در فرابورس ایران انجام می‌شود. در این عرضه ۱۵ درصد از سهام شرکت تجلی از طریق سلب حق تقدم از سهامداران فعلی با هر سهم نرخ هزار ریال برای عموم مردم عرضه خواهد شد. شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات (۵۱ درصد)، شرکت چادرملو (۱۷ درصد) و شرکت گل گهر (۱۷ درصد) از دیگر سهامداران شرکت هستند. تجلی توسعه معادن و فلزات پیش از این و با افزایش سرمایه ۶۲۰ هزار درصدی از یک میلیارد تومان به ۶ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان بزرگترین افزایش سرمایه تاریخ بورس را به نام خود ثبت کرده بود. در حال حاضر این شرکت پروژه‌های زنجیره فولاد از معدن تا نورد، شامل گندله سازی، آهن اسفنجی و فولادسازی را در دست احداث دارد و از پروژه‌های آتی می‌توان به ساخت اسکله بندر عباس و اکتشاف و استخراج از معادن جدید اشاره کرد.

معاملات الگوریتمی بلای جان بورس است؟

گروه معدن

معاملات الگوریتمی که در همه بازارهای مالی جهان در حال انجام است، در بورس تهران، سهامداران خرد و حقیقی را با چالش‌هایی مواجه کرده است.

به گزارش فارس، معاملات الگوریتمی بورس‌ها در سراسر جهان، از امریکا و اروپا تا هند و چین و سنگاپور در حال بیرون راندن کامل معاملات سنتی و دستی است. سهامداران و شرکت‌هایی که هنوز نتوانسته‌اند با این روش عمل کنند، در حال خارج شدن از بازارهای مالی این کشورها هستند. رقابت بین شرکت‌های سرمایه‌گذاری برای استفاده از این روش‌های مدرن بالا گرفته و معاملات الگوریتمی جزء جدایی ناپذیر بازارهای سرمایه شده‌اند.

اما در ایران، معاملات الگوریتمی در بازار سرمایه یکی از معضلاتی است که هرچند وقت یکبار سهامداران را با نگرانی‌های جدی مواجه می‌کند. سهامداران بازار سرمایه معتقدند وجود چنین معاملاتی در بورس، یعنی نوعی تبعیض در انجام معاملات برای عده‌ای خاص و یا شرکت‌های خاص. تعدادی از کارشناس می‌گویند این نوع معاملات به دلیل اینکه در دسترس همه افراد و سهامداران مخصوصا سهامداران حقیقی و خرد قرار ندارد، نوعی بی‌عدالتی است. اما از طرف دیگر، برخی صاحب نظران بازار سرمایه بر ضرورت توسعه معاملات الگوریتمی تاکید دارند و معتقدند این نوع معاملات عامل افزایش سطح کارایی بازار است.

در همین زمینه مجید عشقی، رئیس سازمان بورس، معتقد است: الگوریتم‌ها نقشی در روند معاملات بازار سرمایه ندارند و ادعاها در این مورد خلاف واقع است.

معاملات الگوریتمی چگونه کار می‌کند؟

در تعریف معاملات الگوریتمی یا معاملات خودکار گفته می‌شود: استفاده از برنامه‌های کامپیوتری برای ورود به سفارش‌های معاملاتی بدون دخالت انسان؛ به عبارت دیگر، این الگوریتم‌ها که الگو تریدینگ (Algorithmic Trading) هم نامیده می‌شوند، در زبان برنامه نویسی مجموعه‌ای از دستورهای مشخص شده در کنار هم برای انجام معاملات استفاده می‌کنند.

عکس: آیدا فریدی

این معاملات به افرادی که از آن استفاده می‌کنند، به شدت کمک می‌کند علاوه بر شناسایی روندهای موجود در سهام، برای سهم‌ها نیز یک روند مشخص تشکیل دهند. به عبارت دیگر،

چرا معاملات الگوریتمی ممنوع شد؟

اول مهرماه ۱۳۹۹ و پس از ۴۰ روز که از آغاز ریزش تاریخی بورس می‌گذشت، مسوولان سازمان بورس به منظور حفظ تعادل عرضه و تقاضا در بازار سرمایه و بازگشت ثبات به بورس، معاملات الگوریتمی برای تمامی سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی به جز بازارگردانان دارای مجوز در همه نمادهای معاملاتی بورس و فرابورس به شکل موقت معلق شد.

برخی کارشناسان می‌گویند معاملات الگوریتمی به دلیل ریزش بازار سهام متوقف شد و البته باید گفت در آن برهه زمانی این بهترین تصمیم برای بازار سرمایه بود. اما در فروردین ماه امسال ممنوعیت این معاملات برای همه شرکت‌ها و کارگزاری‌هایی که مجوز داشتند، برداشته شد. به نظرمی رسد، سیاست‌گذاران و ناظر بازار سرمایه، برای رفع هیجان و ترس بازار، این معاملات را متوقف کردند و در بازارهای دنیا نیز معمولا الگوریتم‌ها تحت نظارت هستند تا خللی در روند بازار ایجاد نکنند.

نظارت بورس بر معاملات الگوریتمی

یکی از موضوعاتی که باید در کنار این معاملات الگوریتمی مورد توجه قرار گیرد، مسئله نظارت بر این معاملات است. در صورتی که سازمان بورس بر شرکت هایی که اجازه فعالیت در این زمینه را داشته باشند، نظارت کند، سهامداران نیز می‌توانند امیدوار باشند، شیوه عمل این الگوریتم‌ها برای آنها ضرر و زیانی ندارد. در همین زمینه دهقان مدیرعامل شرکت مدیریت فناوری بورس می‌گوید: الگوریتم‌ها می‌توانند بازار را تحت تاثیر قرار دهند. اما در آینده و با رشد صنعت IT نمی‌توان از نقش معاملات الگوریتمی در بازار سرمایه چشم پوشی کرد و قطعا معاملات الگوریتمی گسترش خواهد یافت و هرچند الگوریتم مزایای زیادی دارد، در عین حال معایب آن را نیز نباید نادیده گرفت. با این حال به هیچ عنوان موافق توقف معاملات الگوریتمی نیستیم و تلاش‌های زیادی در زمینه راه‌اندازی مجدد این نوع از معاملات داشتیم. نکته قابل توجه این موضوع است که برخی از معاملات الگوریتمی قابل شناسایی و تشخیص نیستند. به زعم برخی کارشناسان، الگوریتم‌ها جزیی از بازار خواهند بود؛ اما باید ابزارهای نظارتی دقیقی را به کار گیریم تا این معاملات به کلیت بازار سرمایه ضربه نزند. به عبارت دیگر، در واقع نمی‌توان بدون برخورداری از ابزارهای نظارتی دقیق، بازار را مدیریت کرد. با توسعه بازار و ورود نقدینگی بیشتر، سیستم‌های نظارتی نیز باید به روز شوند.

کارکرد معاملات الگوریتمی

مدیریت تعداد کدهای زیاد با حجم کم، مدیریت یک کد با حجم بالا مانند شرکت‌های بزرگ سرمایه‌گذاری و صندوق‌های سرمایه گذاری، استفاده ناشران یا صندوق‌های بازارگردانی از الگوریتم برای ایجاد نقدشوندگی در بازار و استفاده توسط سهامداران حقیقی مهم‌ترین کارکردهای معاملات الگوریتمی است. همچنین معاملات الگوریتمی می‌تواند به چرخش و مدیریت سبد، سبدگردان‌ها کمک کند. البته در زمان صعود بازار، متاسفانه سبدگردان‌ها به دلیل تمایل مردم به سرمایه‌گذاری مستقیم، استفاده چندانی از الگوریتم‌ها نکردند. برخی کارشناسان می‌گویند، راه‌اندازی معاملات الگوریتمی برای سهامداران خرد باید توسط مسوولین سازمان بورس پیگیری جدی شود، اما شرایط، ضوابط و مقررات خاصی برای راه‌اندازی آن لازم است. قطعا افزایش حجم معالات، رشد نقدشوندگی و افزایش ارزش معاملات از مهم‌ترین نتایج استفاده از معاملات الگوریتمی خواهد بود.

این الگوریتم‌ها که می‌توانند بیش از یکی باشند، برای انجام معاملات بررسی‌های لازم را از جنبه‌های گوناگونی مانند زمان بندی، نرخ و حجم روی سفارشات و وضعیت بازار انجام داده و تصمیم می‌گیرند. این امر کمک می‌کند تا بازار سرمایه به روشی اصولی تر و به دور از دخالت احساسات انسانی پیش رود که یکی از نتایج آن بالارفتن نقدینگی در بازار است.

به نظر می‌رسد معاملات الگوریتمی می‌تواند تا حدود زیادی مشکلات فعلی بورس را برطرف کند. اما این موضوع باید در کنار نظارت جدی بر انجام این مدل معاملات باشد تا سهامداران خرد در این زمینه متضرر نشوند.

اثر رشد نرخ انرژی بر کامودیتی‌ها

این روزها رشد نرخ انرژی بر کامودیتی‌ها تاثیر زیادی گذاشته، به طوری که نرخ گاز در امریکا در ابتدای مارس ۲۰۲۱ (حدود ۸ ماه گذشته) ۲.۵ دلار بود که با رشد ۱۵۰درصدی به ۶.۲ دلار رسیده است. امین دامچه، مدیر سرمایه‌گذاری شرکت سرمایه‌گذاری «کاریزما» در گفت‌وگو با سنا گفت: از مهم‌ترین دلایل افزایش نرخ گاز می‌توان به تغییرات شرایط آب و هوایی و آشفتگی زنجیره تأمین جهانی به واسطه شیوع کرونا اشاره کرد. سرمای بیش از حد معمول در آخر ۲۰۲۰ و گرمای بیش از حد معمول در تابستان ۲۰۲۱ سبب افزایش مصرف گاز شد. وی افزود: انتظار زمستانی سرد در سال ۲۰۲۱، رقابت برای خرید گاز را افزایش داده است؛ همچنین طبق توافقنامه پاریس (جلوگیری از آلوده شدن و گرم شدن زمین) کشورهای عضو متعهد شدند، گازهای گلخانه‌ای کمتری تولید کنند که البته در اتحادیه اروپا شاهد کاهش تولید محسوسی در خصوص گاز بودیم (حتی اخیراً واردات گاز در اتحادیه اروپا به شدت افزایش داشته است، این در حالی است که ظرفیت تولید در این خصوص وجود دارد). این کارشناس بازارسرمایه تصریح کرد: در نظر داشته باشید که ذخایر گاز در اروپا و امریکا به کمترین سطح در ۵ سال اخیر خود رسیده است. در هر صورت از طرفی کاهش تولید و از طرف دیگر افزایش تقاضای گاز باعث رشد شدید نرخ آن شده است. رشد نرخ گاز به حدی بوده است که کشورها به سمت جایگزینی زغال سنگ به جای گاز رفته‌اند. به همین دلیل نرخ زغال سنگ نیز در بازار رشد محسوسی داشته است. دامچه توضیح داد: درحال‌حاضر بزرگترین کشور تولیدکننده زغال سنگ در دنیا چین با ۴.۱ میلیارد تن زغال سنگ در سال معادل ۴۷ درصد از تولید کل جهان است. در هشت ماهه ابتدای سال ۲۰۲۱، درصد رشد تقاضای زغال سنگ در چین ۱۳ و درصد رشد عرضه ۳.۵ درصد بوده؛ بنابراین انتظار می‌رود نرخ انرژی در دنیا حداقل تا انتهای فصل زمستان (مارس ۲۰۲۱) با ثبات همراه باشد. مدیر سرمایه‌گذاری شرکت سرمایه‌گذاری «کاریزما» ادامه داد: گاز طبیعی و زغال سنگ ماده‌های اولیه تولید محصولات پتروشیمی مانند اوره و متانول است. طبیعتاً هنگامی که گاز رشد می‌کند، بهای تمام شده تولید در شرکت‌های اوره و متانول‌ساز نیز افزایش پیدا می‌کند و این موضوع سبب رشد محصول نهایی می‌شود. وی تصریح کرد: در این رابطه باید به نرخ اوره اشاره کنیم که در هشت ماهه گذشته از ۳۵۰ دلار به ارتفاع ۷۴۰ دلار (۱۱۰درصد رشد) رسیده است. رشد نرخ جهانی اوره برای شرکت‌های اوره‌ساز کشورمان اثر مضاعفی دارد، زیرا در فرمول قیمت‌گذاری گاز خوراک آنها، نیمی از نرخ گاز، میانگین چهار هاب امریکا، کانادا، انگلیس و هلند است که حدود ۶۰ سنت بوده و نیمی دیگر نرخ گاز مصرفی ایران با حدود قیمتی ۴ سنت است. دامچه افزود: در مجموع گاز خوراک پتروشیمی‌ها درحال‌حاضر حدود ۳۲ سنت است؛ حال در نظر بگیرید حدود ۷۰ درصد از این نرخ در مواد اولیه به عنوان گاز خوراک و ۳۰ درصد دیگر به عنوان گاز سوخت با یک سوم نرخ مذکور محاسبه می‌شود؛ بنابراین رشد نرخ جهانی اوره اثر بسیار مضاعفی بر سودآوری شرکت‌های این گروه می‌گذارد.

موج سواری سفته بازان در بورس

از ابتدای امسال تاکنون نرخ دلار به عنوان یکی از تاثیر گذارترین عوامل در وضعیت بورس ایران از ۲۳ هزار تومان به محدوده ۲۸ هزار تومان رسیده است، از طرف دیگر گزارش هایی شش ماهه شرکت‌ها حکایت از رشد سودسازی آنها بوده بنا این حال در شش ماهه گذشته به جز نمادهای دو گروه شیمیایی و پالایشی بقیه نمادها با افت روبه‌رو بوده‌اند و این مسئله به شائبه‌ای سفته بازی در بورس ایران دامن زده است. به گزارش موج، تقریبا ۴ ماهی است که بازار سرمایه در ایران از رکود و صف‌های فروش سنگین خلاصی پیدا کرده است و در آن زمان که ایران درگیر انتخابات ریاست جمهوری بود روند صعودی بورس آغاز شد و بسیاری از سهامداران آن را نوید بخش بازاری صعودی می‌دیدند که در راستای وعده‌های انتخاباتی رئیس جمهوری کنونی بود که در آن زمان قول داده شد از بورس حمایت شود تا زیان سهامداران خرد جبران شود.

زیاندهی سهامداران خرد بیشتر شد

هرچند روند صعودی بورس دو ماهی ادامه داشت و برخی نمادهای خاص در گروه‌های پالایشی و شیمیایی سقف قبلی خود را هم رد کردند اما این موضوع در ادامه منجر نشد که سایر نمادها عقب ماندگی خود را جبران کنند بلکه با شروع اصلاح جدید شاخص کل بورس از ابتدای شهریور ماه و از سطح یک میلیون و ۵۸۰ هزار واحد اصلاح عمیق تری در نمادهای کوچک آغاز شد و به نوعی زیان سهامداران خرد برخی نمادها بیشتر شد و عملا رشد ۳۰ درصدی بورس برای آنها تاثیری نداشت. چرا نماد شاخص ساز در بورس صف فروش تشکیل می‌دهند آلبرت بغزیان،اقتصاددان در گفت‌وگو با موج با اشاره به اینکه درحال حاضر بازیگران بورسی هستند که جهت بازار ایران را تعیین می‌کنند، گفت: «دولت از صف‌های فروش و خرید در امسال سودی نمی‌برد و کارمزد معاملات هم بیشتر به جیب کارگزاری‌ها می‌رود و عدد ناچیزی عاید دولت می‌شود.» وی با بیان اینکه بازیگران بورس با ایجاد صف‌های فروش سنگین در نمادهای شاخص ساز عملا وضعیت بازار را تغییر می‌دهند، افزود: «وقتی چند نماد شاخص ساز در بورس صف فروش تشکیل می‌دهند و شاخص کل بورس با افت روبه‌رو می‌شود فضای ترس بر بازار حاکم می‌شود و شرکت‌های کوچک هم صف فروش تشکیل می‌دهند هرچند نباید نادیده گرفت که برخی از همین شرکت‌های کوچک هم زیر مجموعه شاخص سازها هستند و عملا به رفتار این نمادها نگاه می‌کنند.»

بازار در گیر سفته بازی است

بغزیان درباره اینکه وضعیت بازار سرمایه چرا بدون منطق است، گفت: «به طور قطع بخشی از بازار درگیر سفته بازی است و این مسئله حل نمی‌شود مگر اینکه مسئولان جدید سازمان بورس شفاف‌سازی کند و با افراد و گروه هایی که به یکباره در یک نماد صف فروش یا صف خردی ایجاد می‌کنند برخورد کند، در واقع هیچ توجیه اقتصادی وجود ندارد که در یک نمادی که صف خرید است فردایش صف فروش ایجاد شود، آیا در سودسازی و عملکرد یک شرکت در یک روز تغییراتی ایجاد می‌شود؟» دلار تاثیر گذار ترین عامل بر بورس از ابتدای امسال تاکنون نرخ دلار به عنوان یکی از تاثیر گذارترین عوامل در وضعیت بورس ایران از ۲۳ هزار تومان به محدوده ۲۸ هزار تومان رسیده است، از طرف دیگر گزارش هایی شش ماهه شرکت‌ها حکایت از رشد سودسازی آنها بوده بنابراین عامل منفی برای افت ارزش سهام در بورس ایران رخ نداده است اما در شش ماهه گذشته به جز نمادهای دو گروه شیمیایی و پالایشی بقیه نمادها با افت روبه‌رو بوده‌اند و این مسئله به شائبه‌ای سفته بازی در بورس ایران دامن زده است.

تضعیف اقتصاد زیرزمینی با حذف قیمت‌گذاری دستوری

یک کارشناس بازار سرمایه با انتقاد از قیمت‌گذاری دستوری، گفت: حذف قیمت‌گذاری دستوری باعث می‌شود، اقتصاد واقعی جایگزین اقتصاد زیرزمینی شده و زمینه تضعیف رانت و دلالی در بازار فراهم شود.

امیرعلی امیرباقری در گفت‌وگو با ایرنا به روند معاملات بورس در هفته‌ای که گذشت اشاره کرد و افزود: بازار سهام در اوایل و اواسط هفته گذشته همچنان با فشار فروش مواجه بود اما در پایان هفته قدری از فشار فروش کاسته شد و شاهد افزایش سمت تقاضا در این بازار بودیم، همچنین به دنبال چنین روندی برخی از نمادها به آستانه صف خرید رسیدند.

این کارشناس بازار سرمایه اظهارکرد: نکته‌ای که اکنون در بازار پررنگ شده میزان عرضه در بازار است که پرشتاب نیست و در مقابل ورود نقدینگی به سمت تقاضا هم چندان پرقدرت نبوده است که همین امر باعث ایجاد تردید در رفتار سهامداران خواهد شد. وی با تاکید بر اینکه پول‌های پرقدرت عمدتا در سپرده‌های بانکی و صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت در انتظار ایجاد روندی قوی در معاملات بازار سهام هستند، گفت: مباحث مربوط به تحلیل‌های بنیادی باید یاری‌کننده این مسائل باشند، در غیر این‌صورت پس از رشد چند روزه دوباره شاهد حرکت اصلاحی در بازار خواهیم بود و شاخص بورس به نقطه اول باز می‌گردد، از این رو می‌توان گفت بازار در کوتاه مدت ادامه دهنده روند نوسانی خود خواهد بود.

امیرباقری با بیان اینکه مسائل سیاسی جزو مباحثی هستند که در رأس عوامل خارجی قرار دارند، اظهارکرد: این ابهام به مرور در حال برطرف شدن و کنار رفتن از بدنه بازار است و می‌تواند به مرور تاثیرگذار بر تغییر روند معاملات بورس باشد. این کارشناس بازار سرمایه خاطرنشان کرد: موارد مربوط به سیاست خارجی، برجام و پول‌های بلوکه شده تاثیرگذار بر نرخ ارز خواهند بود و باعث ایجاد فشار بر روند بازار می‌شوند، اما افزایش نقدینگی می‌تواند روند نزولی بازار را که تحت تاثیر اتفاقات سیاسی رخ می‌دهد خنثی کند و ضربه گیر ریزش بازار باشد.

وی با تاکید بر اینکه اکنون دو منبع می‌تواند باعث ایجاد فشار در بازار و تامین منابع مالی از طریق این بازار شود، خاطرنشان کرد: بحث خوراک یا مواد اولیه به طور حتم در بهای تمام شده کالا منعکس می‌شود و می‌تواند تاثیرگذار بر نرخ سهام شرکت‌ها در بازار باشد.

امیرباقری به موضوع وضع مالیات و اعمال عوارض بر شرکت‌ها اشاره کرد و گفت: دولت باید از طریق مالیات، کسری بودجه خود را تامین و هزینه‌های جاری را پرداخت کند.

این کارشناس بازار سرمایه ادامه داد: این نکته باید مدنظر باشد که فعالان بازار در حالت کلی مخالف آزادسازی قیمت‌ها نیستند اما اعتقاد بر این است که براساس وضعیت حاکم در بازار آزاد، آزادسازی قیمت‌ها باید در سمت فروش و بهای تمام شده رخ دهد تا اقتصاد واقعی جایگزین اقتصاد زیرزمینی شود و زمینه نابودی رانت و دلالی در بازار را فراهم کند.

وی با تاکید بر اینکه اگر دولت می‌خواهد بهای تمام شده و نرخ خوراک را واقعی‌سازی کند باید دست از قیمت‌گذاری دستوری بردارد، گفت: دولت بارها به این موضوع اشاره داشته است که قیمت‌گذاری دستوری جز رانت و فساد چیزی را به همراه ندارد و فعالان بازار سرمایه امیدوارند تا دولت این شعار را تا زمان تحقق کامل دنبال کند و سرمایه‌گذاران حاضر در بازار سرمایه از آزادسازی قیمت‌ها در کلیت اقتصاد منتفع شوند.

امیرباقری به روند معاملات در بازارهای جهانی اشاره کرد و افزود: طی دو هفته گذشته اتفاق خاصی در حوزه قیمت‌های جهانی رخ نداده است، بعد از رشدهای اخیر در قیمت‌های جهانی و به ویژه نرخ گاز شاهد تاثیر آن بر شرکت‌های شاخص ساز و بزرگ بودیم که از خوراک گازی برخوردارند.

این کارشناس بازار سرمایه اظهارکرد: افزایش نرخ گاز به تبع بر سود این شرکت‌ها تاثیرگذار خواهد بود؛ بنابراین در کوتاه مدت و میان مدت نباید انتظار حرکات انفجاری در کلیت بازار سرمایه و دیگر بازارهای سرمایه‌گذاری (طلا، سکه، ارز، مسکن خودرو و سپرده‌های بانکی) داشت.

وی با بیان اینکه بازارها بعد از رشد نرخ به سمت ورود در فضای رکودی پیش می‌روند، گفت: انتظار داریم تا اتفاقات سال‌های گذشته در اقتصاد کشور تکرار نشود و شاهد سیکل‌های رونق و رکود که خود را در اقتصاد کشور نشان داد و باعث آسیب به همه اقشار اقتصادی و سرمایه‌گذاران شد، نباشیم.

امیرباقری گفت: در راس این اتفاق، بحث نقدینگی مطرح است که امیدواریم مهار شده و تورم فعلی کشور که متاسفانه همگام با تولید واقعی بخش اقتصاد نیست تا حدودی کنترل شود.